PREFACE

The **'FOCUS'** *is published by the Kerala Legislature Secretariat for the use of the members of the Kerala Legislative Assembly. It is a digest containing articles and excerpts from books on subjects of current intellectual, political, social and cultural interest, news, reports of the commissions and committees and reviews of books. The views expressed therein are those of the authors and do not necessarily reflect the views of the Kerala Legislature Secretariat.*

Materials reproduced from other sources may not be republished in any form. Inquiries regarding permission for publication may be addressed directly to the sources cited.

`

V.K. BABU PRAKASH,
SECRETARY,
KERALA LEGISLATURE.

CONTENTS

VOL. XLVI | OCTOBER 2016 | No. 10

	ARTICLES	*page*
ഷാജഹാൻ മാടമ്പാട്ട്	പുറത്തക്ക് പറന്ന് അകത്തേക്ക് എത്തിയവർ [മാതൃഭൂമി, 2016 ഒക്ടോബർ 30]	1-10
അമൃത് ജി. കുമാർ	ഡിജിറ്റൽ പഠിപ്പിൽ ഉയരുമോ നിലവാരം? [മലയാളം, 2016 ഒക്ടോബർ 24]	11-24
Neema Pathak Broome	Draft Wildlife Action Plan, National Laws and International Obligations [Economic and Political Weekly, October 1, 2016]	25-36
Kalpana Purushothaman and Sangitha Krishnamurthi	Family Matters [Frontline, October 28, 2016]	37-44
T.K. Rajalakshmi	Micro Politics, micro gains [Book Review on "The Vernacularization of Labour Politics" Edited by Sabyasachi Bhattacharya and Rana P. Behal] [Frontline, October 28, 2016]	45-51
	Resume of Business – Tenth and Emergency Session of the Seventh Mizoram Legislative Assembly	52-55

FOCUS

പുറത്തേക്ക് പറന്ന് അകത്തേക്ക് എത്തിയവർ

ഷാജഹാൻ മാടമ്പാട്

ലോകത്തിന്റെ നാനായിടങ്ങളിലേക്ക് ഉപജീവനം തേടിപ്പോയ മലയാളികളുടെ യാത്രകളാണ് നവകേരള നിർമ്മിതിയുടെ അടിത്തറകളിലൊന്ന്. സാമ്പത്തികാഭിവൃദ്ധിയും അതുമൂലം സാധ്യമായ സാമൂഹിക വികസനവുമെല്ലാം തമസ്കരിക്കാനാവാത്ത യാഥാർഥ്യമാണ്. എന്നാൽ ഭൗതികമായ ഈ സമൃദ്ധിക്കപ്പുറം മലയാളിയുടെ പ്രവാസ അനുഭവം ദരിദ്രമായി പരിണമിക്കുകയായിരുന്നോ? ലോകമെമ്പാടും പടർന്ന മലയാളി അവരവരിലേക്കും പ്രതിലോമമായ പുറന്തോടുകളിലേക്കും ഉൾവലിഞ്ഞതിന്റെ കാരണമെന്ത് ? പ്രവാസം ഒരു സാംസ്കാരികാനുഭവമായി കേരളത്തിൽ വികസിക്കാതിരുന്നത് എന്തുകൊ് ?

മലയാളി പ്രവാസത്തിന്റെ ഗുണദോഷങ്ങളവലോകനം ചെയ്യുക എളുപ്പമല്ല. വിദേശരാജ്യങ്ങളിലോ മറ്റിന്ത്യൻ സംസ്ഥാനങ്ങളിലോ ഉപജീവനം തേടി മലയാളികൾ പോയില്ലായിരുന്നുവെങ്കിൽ കേരളം മഹാദാരിദ്ര്യത്തിന്റെ പിടിയിലമരുമായിരുന്നുവെന്നത് നിസ്തർക്കമാണ്. കേരള വികസനത്തിന്റെ കൊട്ടിഘോഷിക്കപ്പെട്ട മാതൃക സാധ്യമായത് പ്രവാസം സമ്മാനിച്ച ഭൗതിക പശ്ചാത്തലത്തിലാണ്.അക്കാദമികമോ രാഷ്ട്രീയമോ ആയ മുടിനാരിഴ കീറലുകളിലൂടെ തമസ്തരിക്കാനോ പാർശ്വവത്കരിക്കാനോ ആവാത്ത പച്ചപ്പരമാർത്ഥമാണത്. 1970-കളിൽ ബാല്യകാലത്ത് ഞാൻ ക മലപ്പുറം ജില്ലയിലെ താനാളൂരെന്ന ഗ്രാമത്തിന്റെ നാലു പതിറ്റാു കാലത്തെ പരിണാമത്തിന്റെ ദൃക്സാക്ഷിത്വം മാത്രം മതി പ്രവാസത്തിന്റെ കേവലമായ ഭൗതിക സംഭാവനകൾക്ക് തെളിവു നൽകാൻ.

1970-കളിലെ താനാളൂർ ഹതാശമാംവിധം ദരിദ്രവും ദയനീയമാംവിധം പിന്നാക്കവുമായിരുന്നു. ഓർമ്മ ശരിയാണെങ്കിൽ കുഞ്ഞിമൊയ്തീൻകുട്ടി മാസ്റ്ററെന്ന ആജ്ഞാസക്തിയും വ്യക്തിപ്രഭാവവുമുള്ള സമ്പന്ന കുടുംബാംഗമായ അധ്യാപകനായിരുന്നു ഞങ്ങളുടെ നാട്ടിലെ ഒരേയൊരു ബിരുദധാരി. താനാളൂരംശം ദേശത്ത് ആ ഏക ബിരുദധാരിയുടെ സ്നേഹശാസനകളും പ്രോത്സാഹനവും ഈ ലേഖകന്റെ വിദ്യാഭ്യാസ കാര്യത്തിൽ ചെലുത്തിയ സ്വാധീനം നിർണായകമായിരുന്നു. ലെൻവരെ യാത്ര ചെയ്തയാളാണദ്ദേഹ മെന്ന കാര്യം ഒരു നാട്ടൈതിഹ്യം പോലെ എല്ലാവരും പറയുന്നതു കേട്ടിട്ടു്. ഏകദേശം ഒരു ഡസനോളം വരുന്ന അറബി അധ്യാപകനായിരുന്നു വിദ്യാഭ്യാസമുള്ള മറ്റൊരു വിഭാഗം. അവരിൽ മിക്കവരും സ്വന്തം മക്കളുടെയും മറ്റു ചെറുപ്പക്കാരുടെയും വിദ്യാഭ്യാസത്തിൽ അതീവ ശ്രദ്ധാലുക്കളായിരുന്നു. ഈ ലേഖകന്റെ മാതാപിതാക്കൾ അറബി അധ്യാപകനായിരുന്നു. കുട്ടികളെ പഠിപ്പിച്ച് നല്ല നിലയിലെത്തിക്കാൻ ബദ്ധശ്രദ്ധരും. മാസശമ്പളം ലഭിക്കുന്ന ഈ അധ്യാപകരെയും ഭൂവുടമകളായ ഏതാനും കുടുംബങ്ങളെയും മാറ്റിനിർത്തിയാൽ കടുത്ത ദാരിദ്ര്യമായിരുന്നു നാട്ടിലെങ്ങും.

ഇത്തരമൊരു പശ്ചാത്തലത്തിലാണ് ഗൾഫിലേക്കുള്ള യാത്രകളുടെ ആരംഭം. ഒറ്റയ്ക്കും തെറ്റയ്ക്കും തുടങ്ങിയ ഭാഗ്യാന്വേഷണം പിന്നീട് ഓരോ കുടുംബത്തിന്റെയും ഭാഗധേയം നിർണയിക്കുന്ന കേന്ദ്രഘടകങ്ങളായി മാറി. ഇങ്ങനെ പോയവരിൽ വലിയൊരു വിഭാഗം തങ്ങളുടെ മക്കൾക്ക് വിദ്യാഭ്യാസം നൽകുന്നതിൽ പ്രത്യേക ശ്രദ്ധ പതിപ്പിച്ചു. ചുട്ടുപൊള്ളുന്ന മണലാരണ്യത്തിൽ തങ്ങളനുഭവിക്കുന്ന കഷ്ടപ്പാടിന്റെ കാരണം വിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെ അഭാവമാണെന്നവർ സ്വാഭാവികമായും തിരിച്ചറിഞ്ഞിരുന്നു. അതിനൊരു നിമിത്തമായത് അവരിൽ സ്കൂൾ വിദ്യാഭ്യാസമെങ്കിലും പൂർത്തിയാക്കിയവർക്ക് ശീതീകൃത ഓഫീസുകളിൽ ജോലി ലഭിച്ചതാണ്. നിർഭാഗ്യവശാൽ ഇവരുടെ മക്കളിൽ പലരും പഠനത്തിൽ വേത്ര ശ്രദ്ധ കാണിക്കാതെ അലസരും സുഖലോലുപരുമായി മാറുകയും പ്രീഡിഗ്രിക്ക് ര് പേപ്പർ പോയി എന്ന

മട്ടിലുള്ള ഭാഷാ പ്രയോഗങ്ങൾവഴി തോൽവിയെന്ന വാക്കിനെ പ്രതിരോധിക്കാൻ ശ്രമിക്കുകയും എവിടെയുമെത്താതെ പോവുകയും ചെയ്തതാണ് കഥയിലെ ഒരു ദുരന്തഭാഗം. 1970–കളിൽ ഒരു ബിരുദധാരിമാത്രമുായിരുന്ന താനാളൂരിൽ ഇന്നെത്രയോ അഭ്യസ്തവിദ്യാരായ ചെറുപ്പക്കാരു്. എഞ്ചിനീയർമാർ കുറവെങ്കിലും ഏതാനും ഡോക്ടർമാർ, നിരവധി അധ്യാപകർ എന്നുതുടങ്ങി വിവിധ തൊഴിലുകളിലേർപ്പെടുന്ന ഇവരുടെയെല്ലാം ഭാഗധേയം നിർണയിച്ചത് അവരുടെ മുൻതലമുറയുടെ പ്രവാസജീവിതമാണെന്ന കാര്യ നിസ്സംശയം പറയാം. 1970–കളിലെ പ്രകടമായ ദാരിദ്ര്യം ഇന്ന് അസഹനീയമായ പ്രകടനപരതയ്ക്കും പ്രദർശനപരത മറച്ചുവെക്കാൻപോലും തുനിയാത്ത ധനാഢ്യതയ്ക്കും വഴിമാറിക്കൊടുത്തിട്ടു്. ഭൂമിയുടെ വിലയാണെങ്കിലോ കേരളത്തിലെ വലിയ പട്ടണങ്ങലിലുള്ളതിന്റെ ഇരട്ടിയും. അതിനിടയിൽ ഭാഗ്യദോഷം മൂലം ഇപ്പോഴും ദാരിദ്ര്യമനുഭവിക്കുന്ന ഏതാനും കുടുംബാംഗങ്ങളാകട്ടെ പണപ്പൊലിപ്പിന്റെ പൊതുപശ്ചാത്തലത്തിൽ അദൃശ്യവത്കൃതരാവുകയും ചെയ്തിട്ടു്.

ചുരുക്കത്തിൽ താനാളൂരെന്ന ഗ്രാമം നാലുപതിറ്റ് കൊ് ദാരിദ്ര്യത്തിൽ നിന്ന് ധനാഢ്യതയിലേക്ക് സംക്രമിച്ചു. ഇത്തരം എത്രയോ ഗ്രാമങ്ങൾ,പട്ടണങ്ങൾ, നഗരങ്ങൾ. മലബാറിലെ മിക്കയിടങ്ങളിലും ഇത് ഗൾഫ് പ്രവാസത്തിന്റെ പരിണത ഫലമാണെങ്കിൽ തെക്കൻ കേരളത്തിൽ പലയിടത്തും പാശ്ചാത്യ രാജ്യങ്ങളി ലേക്കുള്ള കുടിയേറ്റത്തിന്റെ ബാഹ്യദിനദർശനങ്ങളാണ്. ഗൾഫ് പ്രവാസം ആത്യന്തികമായ തിരിച്ചുവരവിനുളള നിരന്തരമായ തയ്യാറെടുപ്പാണ്. പാശ്ചാത്യരാജ്യങ്ങളിലേക്കു നടത്തുന്നത് എന്നന്നേക്കുമുള്ള കുടിയേറ്റവും. ഗൾഫ് രാജ്യങ്ങളിൽ പൗരത്വ ലഭ്യതയ്ക്ക് വകുപ്പില്ല. പാശ്ചാത്യരാജ്യങ്ങളിൽ കാലക്രമേണ പ്രവാസിക്ക് പൗരത്വം ലഭിക്കും. പ്രവാസ ജീവിതത്തിന്റെ അപഗ്രഥനത്തിന് ഈ വ്യത്യാസം മനസ്സിലാക്കൽ അനിവാര്യമാണ്. കാരണം ഇരുകൂട്ടർക്കും വരുംതലമുറകളെക്കുറിച്ചുള്ള അഭിവാഞ്ചരകൾ പരസ്പരവിഭിന്നമാണ്. ഗൾഫ് മലയാളികളുടെ കാര്യത്തിൽ വരുംതലമുറകളുടെ കേരളത്തിലേക്കുള്ള പറിച്ചുനടലാണ് മുഖ്യ ഉത്കണ്ഠ. പാശ്ചാത്യ രാജ്യങ്ങളിലെ മലയാളികളെ സംബന്ധിച്ചാകട്ടെ വരും തലമുറകളുടെ

കേരളത്തിൽ നിന്നുള്ള സാംസ്കാരികമായ നാഭീനാള വിച്ഛേദമാണ് വേവലാതിയുാക്കുന്നത്. അതായ്ത് ഗൾഫ് മലയാളിയുടേത് അടിസ്ഥാന പരമായി സാമ്പത്തികമായ ഉത്കണ്ഠയാണ്; പാശ്ചാത്യമലയാളിയുടേത് സാംസ്കാരികവും. ഇരുകൂട്ടരും പക്ഷേ ഒരേപോലെ പങ്കിടുന്ന ഒരു ഘടകം 'സസ്യശ്യാമള കോമള'വും പ്രായേണ കാലവിമുഖവുമായ ഗൃഹാതുരത്വവുമാണ്. ഈ ഗൃഹാതുരത്വത്തിന്റെ ഉൾച്ചേരുവകൾ ഓരോരുത്തരുടെയും മതം, ജാതി, പ്രദേശം, രാഷ്ട്രീയം മുതലായ ഘടകൾക്കനുസരിച്ച് വ്യത്യസ്തമായിരിക്കും. മാറുന്ന ലോകത്തിന്റെ സകല സൗകര്യങ്ങളും ആവോളമനുഭവിക്കുമ്പോഴും കേരളം ഒരു മാറ്റവുമില്ലാതെ നാടുവിട്ട കാലത്തുായിരുന്നതുപോലെ ഘനീഭവിച്ച് നിൽക്കണമെന്ന കലശലായ മോഹവും പല പ്രവാസികളിലും കാണാം.

ലഭിക്കാതെപോയ സംഭാവനകൾ

പ്രവാസത്തിന്റെ സാമ്പത്തിക പ്രയോജനമാണ് നാം പറഞ്ഞുവന്നത്. അത് കൂടാതെ പ്രവാസി മലയാളി കേരള സംസ്കാരത്തിന് ചെയ്തതും ചെയ്യാത്തതുമായ സംഭാവനകളെന്തൊക്കെയാണ്? ലോകത്തിന്റെ നാനാഭാഗത്തും മലയാളിയു്. അവരിൽ മിക്കവരും കേരളവുമായുള്ള ഗൃഹാതുരബന്ധം കാത്തു സൂക്ഷിക്കുന്നുമു്. അതുവഴി വിശ്വാസാംസ്കാരിക ബഹുത്വത്തിന്റെ സമ്പന്നതയും ധന്യതയുമത്രയും കേരള സംസ്കാരത്തിന് ലഭിക്കേതായിരുന്നു. പ്രവാസം അത്തരം മനോവിശാലത നമുക്ക് പ്രദാനം ചെയ്തോ? മലയാളിയുടെ ഉപദീവനപരമായ വിശ്വപൗരത്വത്തിന്റെ ഉപോത്പന്നമായി നമ്മുടെ സാഹിത്യവും സംസ്കാരവുമൊക്കെ ലോകത്തോളം വളർന്നോ?

ഇത്തരം ആലോചനകൾ നമ്മെ സുഖകരമല്ലാത്ത നിഗമനങ്ങളിലേക്കാണ് നയിക്കുന്നത്. മലയാളിയുടെ മുഖ്യ (ഏക) താത്പര്യമണ്ഡലമായ സാഹിത്യം തന്നെയെടുക്കാം. ഗൾഫിലും അമേരിക്കയിലും യൂറോപ്പിലും ആഫ്രിക്കയിലും ഓസ്ട്രേലിയയിലും മറ്റ് ഏഷ്യൻ രാജ്യങ്ങളിലുമൊക്കെ പതിറ്റാുകളായി അനേകം മലയാളികളു്. വൈവിധ്യമാർന്ന ഈ സംസ്കാരങ്ങളുടെ

ആത്മാവിലേക്ക് മലയാളിക്ക് സാംസ്കാരിക ഗതാഗതമനുവദിക്കുന്ന എന്തെങ്കിലും എടുത്തുപറയത്തക്ക സാഹിത്യ സംഭാവനകൾ നാളിതു വരെയു ായിട്ടു ോ? ('കന്യാവനങ്ങളും' 'ഷെർലക്കു' മൊന്നും ഈ ചർച്ചയിൽ ഉൾപ്പെടുത്താനാവില്ല. പുനത്തിൽ കുഞ്ഞബ്ദുള്ളയും ടി.വി.കൊച്ചുബാവയും ശിഹാബുദ്ദീൻ പൊയ്ത്തും കടവുമൊന്നും പ്രവാസി എഴുത്തുകാരുടെ പട്ടികയിലുൾപ്പെടുത്താവുന്നവരുമല്ല.)

അതിന്റെ വിശദാംശങ്ങളിലേക്ക് കടക്കുന്നതിന് മുൻപ് പ്രവാസാനുഭവത്തിന്റെ മറ്റൊരുതലം പരാമർശിക്കേതു്. സാർവലൗകികവും ലോകത്തോളം വിശാലവുമായ ചിന്താതലവും സാംസ്കാരികോർവരതയും മലയാളിക്ക് കരഗതമായത് മററ് ര് ്രസ്രോതസ്സുകളിൽ നിന്നാണ്. ഇവയിലൊന്നാമത്തേത് പാഠപ്രോക്തമാണ്. കേരളത്തിൽ നിന്ന് കാര്യമായി യാത്രകളൊന്നും നടത്താത്തവരും എന്നാൽ വിശ്വസാഹിത്യവും ചിന്തയും ഒക്കെ വായനയിലൂടെ ആന്തരീകരിക്കുകയും അതുവഴി സ്വന്തം ചക്രവാളങ്ങളെ വികസിപ്പിക്കുകയും ചെയ്ത പൂർവസൂരികളാണാദ്യത്തെ സ്രോതസ്സ്. കേസരിബാലകൃഷ്ണപിള്ള മുതൽ എൻ.പി.മുഹമ്മദ് വരെയുള്ള അതികായകരുടെ ഒരു നീ നിരതന്നെ നമുക്കു്. രാമത്തെ സ്രോതസ്സ് കേരളം വിട്ട് ഇന്ത്യയുടെ ഇതര ഭാഗങ്ങളിൽ ഉപജീവനത്തിനുപോയ എഴുത്തുകാരാണ്. ഡൽഹി,മുംബൈ, മദിരാശി തുടങ്ങിയ നഗരങ്ങളിൽ ജീവിച്ച ഇവരോടാണ് നാം ഏറെ കടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത്. മലയാള സാഹിത്യത്തിന്റെ ഗണ്യമായൊരു ഭാഗം ഇവരിൽ നിന്നാണ് നമുക്ക് ലഭിച്ചത്. പ്രവാസിയെന്നവിളിപ്പേര് ലഭിച്ചില്ലെങ്കിലും ഇവരായിരുന്നു നമ്മുടെ യഥാർത്ഥ പ്രവാസസാഹിത്യകാരന്മാർ. അവരുടെ പ്രവാസമാണ് 'സസ്യശ്യാമള കോമള' കാല്പനികതയിൽ നിന്ന് ഔന്നത്യമാർന്ന സംവേദ തലങ്ങളിലേക്ക് മലയാള സംസ്കാരത്തെ വളർത്തിയത്. മദിരാശിയിൽ നിന്ന് തുടങ്ങിയ എം.ഗോവിന്ദനും ഡോ.എം.ഗംഗാധരനും മുതൽ യു.പി.ജയരാജ് (തൃശ്ശിനാപ്പള്ളി) വരെയുള്ള എഴുത്തുകാരിലാർക്കും മുഖവുരയുടെ ആവശ്യമില്ല. ഡൽഹിയും മുംബൈയുമാവുമ്പോൾ പട്ടിക

അദ്ഭുതകരമാം വിധം വലുപ്പം വെക്കുന്നു ഒ.വി.വിജയൻ, എം.മുകുന്ദൻ, സക്കറിയ, വി.കെ.എൻ, ആനന്ദ്, കാക്കനാടൻ, ഓംചേരി, എം.പി.നാരായണപിള്ള, എൻ.എസ്.മാധവൻ, സച്ചിദാനന്ദൻ, പുനത്തിൽ കുഞ്ഞബ്ദുള്ള , സേതു, മാധവിക്കുട്ടി.... ഈ പട്ടിക പൂർണമാവില്ല. വിട്ടുപോയ പല പേരുകളുമുാവും. ഇവരാണ് മലയാള സാഹിത്യത്തിന് അനന്യത പ്രദാനം ചെയ്തവരിൽ പ്രമുഖർ. വാസ്തവത്തിൽ ഇവരെല്ലാം പ്രവാസി സാഹിത്യകാരന്മാരായിരുന്നു. പക്ഷെ അവരെ നാം 'വാസി' സാഹിത്യകാരന്മാരായാണ് പരിഗണിക്കുന്നത്. അതിന്റെ കാരണമന്വേഷിച്ച് ചെല്ലുമ്പോഴാണ് നാം പ്രവാസി സാഹിത്യമെന്ന സംജ്ഞയുടെ പിന്നിലുള്ള അപകർഷബോധത്തിലെത്തിപ്പെടുന്നത്.

സാഹിത്യം സംവരണ മണ്ഡലമാവുമ്പോൾ

ഇത്രയും പറഞ്ഞത് പ്രവാസസാഹിത്യമെന്ന് വിളിക്കപ്പെടുന്ന സംവരണ മണ്ഡലത്തിലേക്കൊരു പ്രവേശികയെന്ന നിലയ്ക്കാണ്. ഒന്നുകിൽ പ്രവാസസാഹിത്യം മലയാള സാഹിത്യത്തിന്റെ നിലവാരത്തിലേക്കുയരാനാവാത്ത ഒരധമവ്യവഹാരമാണ്. അല്ലെങ്കിൽ ഒരു വിഭാഗം എഴുത്തുകാരെ മലയാള സാഹിത്യത്തിന്റെ നടുത്തളത്തിൽ നിന്ന് പുറത്തുനിർത്താനുള്ള ആരുടെയോ സൂത്രവിദ്യയാണ്. അതുമല്ലെങ്കിൽ സാഹിതീയ മാനദണ്ഡങ്ങളനിസിച്ച് പടിക്ക് പുറത്തുമാത്രം നിർത്തേ രചനകളെ പിൻവാതിലിലൂടെ അകത്തുകൊു വരാനുള്ള നിഗൂഢശ്രമമാണ്. (സാഹിത്യത്തിൽ സംവരണം ചതുർത്ഥിയാണ്. അത്രയേ ഉദ്ദേശിച്ചുള്ളൂ. വരേണ്യ മുൻവിധിയാരോപിച്ചാരും ചാടിവീഴല്ലേ!).

മുൻപറഞ്ഞ മൂന്ന് സാധ്യതകളിലേതാണ് ശരിയെന്നത് അപ്രധാനമാണ്. ചില കാര്യങ്ങൾ സുവ്യക്തമാണ്. തങ്ങളെഴുതുന്ന രചനകളുടെ സാഹിതീയ നിലവാരത്തെക്കുറിച്ച് ആത്മബോധ്യമുള്ള എഴുത്തുകാരാരും പ്രവാസ സാഹിത്യകാരനെന്ന നെറ്റിപ്പട്ടം കെട്ടാറില്ല. അവനവന്റെ സാഹിത്യ

നിലവാരത്തെക്കുറിച്ച് കലശലായ സംശയമുള്ള ചിലരാണ് വാസ സാഹിത്യകാരന്മാർ. സസ്നേഹം നീട്ടിക്കൊടുക്കുന്ന ഏണിയിൽക്കയറി സർഗ സഞ്ചാരം (മലബാറിൽ 'തഞ്ചാര' ത്തിന് വേദനയെന്നും അർത്ഥമു്) തുടരാൻ വെമ്പുന്നത്. വാസസാഹിത്യകാരന്മാരിൽ പലരും പ്രവാസ സാഹിത്യത്തിന്റെ ശുപാർശകരാവുന്നതിന് പിന്നിൽ സാഹിത്യേതരവും കേവല ഭൗതികവുമായ പരിഗണനകളും താത്പര്യങ്ങളുമു്.

ഇത്രയും പറഞ്ഞതിനർത്ഥം മറുനാടൻ മലയാളിയുടെ സർഗ സംഭാവനകളത്രയും മോശമാണെന്നല്ല. മലയാള സാഹിത്യവും മറുനാടൻ മലയാളിയുടെ സാംസ്കാരിക ജീവിതവുമായി ഇന്ന് നടക്കുന്ന കൊടുക്കൽ വാങ്ങലുകൾ മിക്കവയും പ്രവാസി സാഹിത്യത്തിന്റെ നെറ്റിപ്പട്ടം കെട്ടിയ ചില വെള്ളാനകളെ (അതോ കുഴിയാനകളെയോ) ചുറ്റിപ്പറ്റിയാണ്. ഇവരുടെ ശബ്ദമുഖരിതവും പണപ്രമത്തവുമായ ശബ്ദഘോഷങ്ങൾക്കിടയിൽ മുങ്ങിപ്പോകുന്നത് പലപ്പോഴും മികച്ച രചനകളും അവയുടെ കർത്താക്കളുമാണ്. തങ്ങളുടെ രചനകളുടെ ഗുണനിലവാരത്തെക്കുറിച്ച് ആത്മബോധമുള്ളവർ 'പ്രവാസ സാഹിത്യ' വിശേഷണത്തിന്റെ ചതിക്കുഴിയെ പ്രതിരോധിക്കണമെന്നാണ് പറഞ്ഞുവരുന്നത്.. പ്രവാസ സാഹിത്യമെന്ന പ്രയോഗം ചതിക്കുഴിയാണെങ്കിൽ കേരളത്തിന് പുറത്ത് ജീവിച്ച് സാഹിത്യരചന നടത്തുന്നവരെ നാമെന്ത് വിളിക്കും? ഉത്തരം ലളിതം : മലയാള സാഹിത്യകാരന്മാർ.

അതെന്തായാലും ഒരു കാര്യം അനിഷേധ്യമാണ്. തങ്ങൾ ജീവിക്കുന്ന സാംസ്കാരിത പരിസരങ്ങളെയും വൈദേശികാനുഭവങ്ങളെയും അവയുടെ സമഗ്രതയിലും ആഴത്തിലും മലയാളത്തിലാവിഷ്കരിച്ച എഴുത്തുകാർ ഇല്ലെന്നുതന്നെ പറയാം. കോവിലനും നന്തനാരും പട്ടാളക്കഥ കളെഴുതി യതുപോലെ ഗൾഫുകാരന്റെ കഥകൾ നമുക്ക് ലഭിച്ചിട്ടുാേ? അമേരിക്കൻ-യൂറോപ്യൻ മലയാളി ജിവിതത്തെ അതിന്റെ സകല സങ്കീർണതയോടെയും അനുഭവവേദ്യമാക്കുന്ന ബൃഹദാഖ്യാനങ്ങൾ നമുക്കിതുതുവരെ ലഭിച്ചിട്ടുാേ? എൻ.എൻ.പിള്ളയുടെ 'ഞാൻ' പോലെയുള്ള ഒരാത്മ കഥ ഗൾഫ്-യൂറോപ്യൻ

-അമേരിക്കൻ മലയാളിയിൽ നിന്ന് നമുക്ക് ലഭിച്ചിട്ടുണ്ടോ? പ്രവാചകന്റെ വഴി, ഡൽഹി, പയ്യൻ കഥകൾ പോലുള്ള കൃതികലുമായി താരതമ്യം ചെയ്യാവുന്ന ഒരു നോവലെങ്കിലും വൈവിധ്യമാർന്ന വിദേശ പ്രവാസ മലയാളി പശ്ചാത്തലങ്ങളിൽ നിന്ന് പുറത്തുവന്നിട്ടുണ്ടോ?

അപൂർവമായി ചില രചനകൾ വന്നിട്ടുണ്ടാവാം. ജയൻ കെ.സി യുടെ ആദ്യകാല കവിതകൾ, ചെറിയാൻ കെ.ചെറിയാന്റെ ഏതാനും കഥകൾ, ബെന്യാമിന്റെ 'ആട് ജീവിതം' എന്നിങ്ങനെ ഒറ്റപ്പെട്ട ഉദാഹരണങ്ങൾ എടുത്തുപറയാനുണ്ട്. പക്ഷേ, അതിനപ്പുറം നിരാശാജനകമാണ് സ്ഥിതി. മലയാളിയുടെ വിദേശജീവിതം സാഹിതീയമായി രേഖപ്പെടുത്തുന്ന ബൃഹദാഖ്യാനങ്ങൾക്ക് നാമിനിയുമേറെക്കാലം കാത്തിരിക്കേണ്ടിവരും. ഇതിന്റെ രസകരമായ ഒരു മറുവശമുണ്ട്. വിദേശമലയാളികളിലെ എഴുത്തുകാരുടെ എണ്ണം വിസ്മയിപ്പിക്കുന്നത്ര വലുതാണ്. സ്വന്തം ചെലവിലും അല്ലാതെയും അച്ചടിച്ച് പുസ്തകങ്ങൾ പുറത്തിറക്കുന്ന നൂറുകണക്കിന് പ്രവാസ സാഹിത്യകാരന്മാർ ഗൾഫിലും യൂറോപ്പിലും അമേരിക്കയിലുമൊക്കെയുണ്ട്. അവരിൽ കവികളുണ്ട്. കഥാകൃത്തുക്കളും നോവലിസ്റ്റുകളുമുണ്ട്. ചിലരെങ്കിലും ഭേദപ്പെട്ട നിലവാരത്തിൽ എഴുതുന്നവരുമാണ്. പക്ഷേ സാംസ്കാരിക ഗതാഗതത്തിന്റെ സമ്പന്നാനുഭവങ്ങളും അന്യദേശങ്ങളുടെ വൈവിധ്യമാർന്ന ജീവിതാവസ്ഥകളും മലയാളഭാഷയിലേക്ക് സന്നിവേശിപ്പിക്കാൻ അവരാരും ശ്രമിച്ചിട്ടില്ല. അതിനൊരു കാരണം പ്രവാസിമലയാളികൾ മറ്റുള്ളവരുമായി ഇടപഴകാൻ പൊതുവെ മടികാണിക്കുന്നതാണ്. തങ്ങളുടെ പരിമിത വൃത്തങ്ങളിൽ മാത്രം സജീവമാവുകയും ഇതര സംസ്കാരങ്ങളോടുള്ള ഇടപഴകലുകൽ തൊഴിൽ സ്ഥലങ്ങളിൽ മാത്രം ഒതുക്കുകയും ചെയ്യുന്നതാണ് സാമാന്യമായി കുവരുന്ന പ്രവണത. ഇതുമൂലമുാവുന്ന അനുഭവദാരിദ്രമാണ് പലരെയും സസ്യശ്യാമള കോമള സാഹിത്യത്തിൽ ബന്ധനസ്ഥരാക്കുന്നത്. വിമർശനനിരപേക്ഷമായ ഗൃഹാതുരത്വവും കഴിയുന്നതും അവനവനെ (അവളവളെ) മാത്രം വായിക്കുന്ന

പരായണ ശീലവും വിശാലവും വൈവിദ്യമാർന്നതുമായ സാംസ്കാരികാനുഭവങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള ഒഴിഞ്ഞുമാറലുമാണ് ബൃഹത്തായ സാഹിത്യ സൃഷ്ടികളുടെ രചനയിൽ നിന്ന് പ്രവാസി എഴുത്തുകാരെ പിന്നോട്ടുവലിക്കുന്നത്.

തങ്ങൾ ജീവിക്കുന്ന രാജ്യങ്ങളിലെ കലാ-സാഹിത്യാദി മണ്ഡലങ്ങളെയും ചിന്താധാരകളെയും മലയാളികൾക്ക് പരിചയപ്പെടുത്തുന്ന കാര്യത്തിലും കാര്യമായ പരിശ്രമങ്ങളൊന്നുമു ായിട്ടില്ല. ഗൾഫ് ജീവിതത്തിന്റെ പശ്ചാത്തലത്തിൽ അത്തരം ശ്രമങ്ങൾ നടത്തിയ രുപേർ മുസഫർ അഹമ്മദും സർജുവുമാണ്. മുസഫറിന്റേത് യാത്ര, സാഹിത്യം, സിനിമ തുടങ്ങിയ വിവിധ മേഖലകളെ ഉൾക്കൊള്ളുന്നു്. സർജ്ജു കേന്ദ്രീകരിച്ചത് അറബിക്കവിതകളെ, പ്രത്യേകിച്ച് ആധുനിക അറബിക്കവിതയിലെ ശ്രദ്ധേയമായ ചുവടുവെപ്പുകളെ മലയാളത്തിൽ പരിചയപ്പെടുത്താനാണ്. എടുത്തുപറയേ മറ്റൊരാളാണ് വി.എ.കബീർ. അറബി സാഹിത്യത്തിൽ നിന്ന് മലയാളത്തിലേക്ക് ധാരാളം വിവർത്തനങ്ങൾ നടത്തിയിട്ടു് അദ്ദേഹം. പക്ഷേ അദ്ദേഹത്തിന്റെ സംഭാവനകൾ ഈ ലേഖനത്തിന്റെ പ്രമേയപരിധിക്കു പുറത്താണ്.തീർച്ചയായും അദ്ദേഹം ദീർഘകാലം പ്രവാസിയായിരുന്നു.

ഇതൊരു ഗവേഷണലേഖനമല്ല. അതുകൊുതന്നെ പല പേരുകളും വിട്ടുപോയിട്ടുാവാം. പൊതു നീരീക്ഷണങ്ങളെന്നതിലപ്പുറം യാതൊരു ആധികാരികതയും അവകാശപ്പെടുന്നില്ല. മലയാളി പ്രവാസത്തിന്റെ ഭൗതികേതരമായ, സാംസ്കാരികമോ നാഗരികമോ ആയ നേട്ടങ്ങളെക്കുറിച്ചാലോചിക്കുമ്പോൾ പൊതുവേ നിരാശയാണ് തോന്നുന്നത്. ചെയ്യാമായിരുന്ന പലതുമുായിട്ടും ശ്രദ്ധകേന്ദ്രീകരിച്ചത് തികച്ചും ഋണാത്മകമായ കാര്യങ്ങളിലാണ്. കേരളത്തിലേറ്റവും പ്രകടമായ ര് പ്രധാന പ്രവാസി സംഭാവനകൾ മതമൗലികവാദവും ഉപഭോഗ സംസ്കാരവുമാണെന്ന് പറയുന്നതിൽ ഒരല്പം അതിശയോക്തി അനുഭവപ്പെടാം. പക്ഷേ, അതൊരപ്രസന്ന സത്യമാണ്. ആ വസ്തുതയുടെ കയ്പ് സ്വാഭാവികമായും പ്രവാസത്തെക്കുറിച്ചാലോചിക്കുമ്പോൾ അവഗണിക്കാനാവില്ല.

ഉപജീവനം തേടിയുള്ള യാത്രകളിൽ ലോകത്തിന്റെ ഏതറ്റം വരെയും പോകുന്ന മലയാളിയുടെ അന്തരംഗം പക്ഷേ നിരന്തരമായി ചുരുങ്ങുകയായിരുന്നുവെന്നാണോ നാം മനസ്സിലാക്കേത്? ലോകത്തോളവും വളർന്ന അയാളെങ്ങനെയാണ് സ്വന്തം സംസ്കാരത്തിന്റെയും മതത്തിന്റെയും മറ്റു സ്വത്വോപാധികളുടെയും ഏറ്റവും സങ്കുചിതവും പ്രതിലോമപരവുമായ പുറന്തോടുകൾക്കുള്ളിലേക്ക് ചുരുങ്ങിക്കൊിരിക്കുന്നത്.

♠♠♠♠♠

മാതൃഭൂമി
30 ഒക്ടോബർ 2016.

ഡിജിറ്റൽ പഠിപ്പിൽ ഉയരുമോ നിലവാരം?

പൊതുവിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങൾ നേരിടുന്ന പ്രധാന പ്രശ്നം അദ്ധ്യാപകനും വിദ്യാർത്ഥിയും തമ്മിലുള്ള സാമ്പത്തിക- സാമൂഹിക- സാംസ്കാരിക വിടവാണ്. അതു പരിഹരിക്കാതെ ഡിജിറ്റൽ വിദ്യയിലൂടെ കുട്ടികളുടെ ബുദ്ധിയെ ഉത്തേജിപ്പിക്കാം എന്നു കരുതുന്നത് അപകടമാണ്.

അമൃത്. ജി കുമാർ.

ഡിജിറ്റൽ വിദ്യാഭ്യാസ യുഗത്തിൽ അദ്ധ്യാപകന്റെ ജോലി എന്താണ്? ഫെസിലിറ്റേറ്റർ, വഴികാട്ടി എന്നീ ആലങ്കാരിക പദവികൾപ്പുറം അതിനെ നിർവ്വചിക്കാൻ സാധിച്ചിട്ടുണ്ടോ എന്നത് സുപ്രധാനമായ ചോദ്യമാണ്. പഠന ബോധന പ്രക്രിയ നൂതനവും ആയാസരഹിതവുമാക്കുന്നതിന് വലിയ സാധ്യതകൾ മുന്നോട്ടുവയ്ക്കുന്ന ഉപകരണങ്ങളായിട്ടാണ് സാങ്കേതിക വിദ്യ വിദ്യാഭ്യാസ പ്രക്രിയയിൽ സ്ഥാനമുറപ്പിക്കുന്നത്. വിദ്യാർത്ഥിക്കും അദ്ധ്യാപകനും ഒരേപോലെ ഉപയോഗിക്കാൻ പറ്റുന്ന സാങ്കേതിക വിദ്യ അദ്ധ്യാപകൻ സ്വയം പുതുക്കേതിന്റെ ആവശ്യകതയെ പലപ്പോഴും ഒരു ഭീഷണിയായിപ്പോലും അവതരിപ്പിക്കാറു്. അദ്ധ്യാപകനിൽ ആസ്തിത്വഭയം ഉളവാക്കുന്ന ഇത്തരം വാദങ്ങൾ പ്രിൻസ്കി (2006) യെപ്പോലുള്ളവരുടെ 'വിദ്യാർത്ഥി എന്നാൽ ഡിജിറ്റൽ യുഗത്തിൽ ജനിച്ചവൻ, അദ്ധ്യാപകൻ എന്നാൽ ഡിജിറ്റൽ യുഗത്തിലെ അഭയാർത്ഥി' എന്ന സൈദ്ധാന്തിക വൽക്കരണത്തിലൂടെ ശാസ്ത്രീയമായ അടിത്തറ കൈവരിക്കുന്നു. യുവത്വത്തെ ഡിജിറ്റൽ വസന്തത്തിലെ പൂമ്പാറ്റകളായി കാൽപനികവൽക്കരിക്കുകവഴി യുവത്വവുമായി ബന്ധപ്പെടുന്ന മേഖലകളിലെല്ലാം ഒരുതരം അനിഷേധ്യതനേടിയെടുക്കാൻ സാങ്കേതികവിദ്യയ്ക്ക് കഴിഞ്ഞിട്ടുമു്.

വിദ്യാഭ്യാസ രംഗത്ത് ബ്ലാക്ബോർഡ്, ഓവർഹെഡ് പ്രൊജക്ടർ തുടങ്ങിയവയെ അപേക്ഷിച്ച് ലാപ്ടോപ്പ്, ടാബ്ലറ്റ്, സ്മാർട്ട് ഫോണുകൾ

എന്നിവയ്ക്കു ചില ഗുണങ്ങളു്. അറിവിനെ സംഭരിക്കുന്നതിനും സംസ്കരിക്കുന്നതിനും സംവേദനം ചെയ്യുന്നതിനുമുള്ള കഴിവാണ് അതിൽ എടുത്തുപറയേത്. ക്ലാസ് മുറിക്കകത്തെന്നതുപോലെ തന്നെ പുറത്തും ഇവയെ ഉപയോഗിക്കാൻ വിദ്യാർത്ഥിക്കു സാധിക്കും. പഴയ സാങ്കേതിക വിദ്യകൾ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ കൈവശം മാത്രമാണുായിരുന്നത്. മാത്രമല്ല, അവ ഉപയോഗിക്കുന്നതിന് അദ്ധ്യാപകർക്കു പരിശീലനം ആവശ്യമായിരുന്നു. പലപ്പോഴും വളരെ മൂല്യമുള്ള ഉപകരണങ്ങളായി ക്ലാസ്സിൽ അവതരിപ്പിക്കപ്പെട്ട പഴയ സാങ്കേതിക ഉപകരണങ്ങൾ ഒരു സ്ഥലത്തുനിന്നും മറ്റൊരു സ്ഥലത്തേക്കു മാറ്റുകയും എളുപ്പമായിരുന്നില്ല. എന്നാൽ, പുതിയ ഡിജിറ്റൽ ഉപകരണങ്ങളാകട്ടെ, ഈ ന്യൂനതകൾക്കെല്ലാം അപ്പുറം വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് ഏറ്റവും താല്പര്യമുള്ള ഉപകരണമായി ക്ലാസ്സ് മുറിയിലേക്കു കടന്നുവരുകയാണുായത്. ഇതിനെല്ലാമുപരി പഠനത്തെ തീർത്തും വ്യക്ത്യാധിഷ്ഠിതവും ഓരോരുത്തരുടെയും സാവകാശത്തിനനുസരിച്ചു ചെയ്യാവുന്നതുമാക്കി മാറ്റാൻ ഡിജിറ്റൽ ഉപകരണൾക്കു സാധിച്ചിട്ടു്. എല്ലാവരും പഠിച്ചു എന്നുറപ്പുവരുത്താതെ പുതിയ പാഠഭാഗങ്ങളിലേക്കു കടക്കുന്ന അദ്ധ്യാപകരുള്ള കാലഘട്ടത്തിൽ അവഗണിക്കപ്പെടുന്ന വിദ്യാർത്ഥികളുടെ തുല്യനീതി അവകാശമായി ഡിജിറ്റൽ സാങ്കേതിക ഉപകരണങ്ങൾ സ്വയം ഉയർന്നുവന്നു.

എന്തുകൊ് ഡിജിറ്റൽ വിദ്യാഭ്യാസം?

വ്യക്ത്യാധിഷ്ഠിത സാധ്യതകൾക്കും തുല്യനീതിവാദത്തിനുമപ്പുറം സാങ്കേതികവിദ്യ വിദ്യഭ്യാസ രംഗത്തു ശക്തമായ സ്വീധീനമായി മാറുന്നതിനുള്ള പ്രധാന കാരണം എല്ലാ കുട്ടികളും (പൊതുഭാഷയിൽ പറഞ്ഞാൽ മിടുക്കന്മാരും അല്ലാത്തവും) ഒരേപോലെ സാങ്കേതികവിദ്യ ഇഷ്ടപ്പെടുന്നു എന്നുള്ളതാണ്.ഈ പശ്ചാത്തലത്തിലാണ് കേരളമടക്കം പഠനബോധന പ്രക്രിയയിൽ ഡിജിറ്റൽ ഉപകരണങ്ങളുടെ വർദ്ധിച്ചുവരുന്ന ഉപയോഗത്തെ വിലയിരുത്തേത്. പട്ടാമ്പിയിലെ ഒരു സ്കൂളിൽ എല്ലാ കുട്ടികൾക്കും ടാബ്‌ലറ്റുകൾ വിതരണം

ചെയ്യുന്നു എന്ന വാർത്ത വളരെ പ്രാധാന്യത്തോടെ പത്രങ്ങളിൽ വന്നതായി ഓർക്കുന്നു. എസ്.സി.ഇ.ആർ.ടി ടെക്സ്റ്റ് ബുക്കുകളുടെ ഡിജിറ്റൽ ആർക്കൈവ് തുടങ്ങി. ജയലളിത 2011-ൽ തന്നെ എല്ലാ കോളേജ് വിദ്യാർത്ഥികൾക്കും ലാപ്ടോപ് നൽകിയിരുന്നു. 2016-ൽ അധികാരത്തിലേറിയപ്പോൾ സൗജന്യമായി ഇന്റർനെറ്റ് സൗകര്യവും വിദ്യാർത്ഥികൾക്കനുവദിച്ചു എന്നാണ് അറിയാൻ കഴിയുന്നത്. ഒഡീഷയടക്കം മറ്റുപല ഉത്തരന്ത്യൻ സംസ്ഥാനങ്ങളും ഇത്തരത്തിൽ ഡിജിറ്റൽ ഉപകരണങ്ങളുടെ സാന്നിധ്യം വിദ്യാഭ്യാസ ഗുണമേന്മാ വൽക്കരണത്തിന്റെ ഭാഗമാക്കി. അമേരിക്കൻ സർവ്വകലാശാലകളുടെ മാതൃകയിൽ ഇന്ത്യയിലെ ചില സ്വാകാര്യ സർവ്വകലാശാലകൾ വിദ്യാർത്ഥികൾക്കു സ്വന്തമായി ടാബ്ലറ്റ് നൽകുന്നു്. ഒരർത്ഥത്തിൽ ഭരണകൂടതാല്പര്യമാണ് ഡിജിറ്റൽ ഉപകരണങ്ങളുടെ ഉപയോഗത്തിനുള്ള അടിത്തറ പാകുന്നത് എന്നാണ് കാണാൻ കഴിയുന്നത്. ഭരണകൂടങ്ങൾക്ക് ഇത്തരം താല്പര്യങ്ങളുാകുന്നത് പൗരന്മാർക്ക് ഉയർന്ന ഗുണനിലവാരമുള്ള വിദ്യാഭ്യാസം എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെയാണ്. തുല്യനീതിബോധം പോലുള്ള സാമൂഹ്യ ലക്ഷ്യങ്ങളും ഭരണകൂട താല്പര്യങ്ങളെ ഡിജിറ്റൽ പ്രയോക്താക്കളാക്കുന്നു എന്നും നമുക്ക് വിശ്വസിക്കാം.എന്നാൽ, ഗുണനിലവാരവും തുല്യനീതിയും വിദ്യാഭ്യാസത്തിൽ ഉറപ്പാക്കുന്നതിനു സാങ്കേതിക ഉപകരണങ്ങൾക്ക് എത്രക് കഴിയും എന്ന വസ്തുത കാര്യമായി ചർച്ച ചെയ്യപ്പെട്ടിട്ടില്ല.

ഒരു ബോധനശാസ്ത്ര വിദ്യാർത്ഥി എന്ന നിലയിൽ തീർത്തും വിരുദ്ധങ്ങളായ ചില അനുഭവങ്ങളു്. വ്യക്ത്യാധിഷ്ഠിത പഠന സാധ്യതയിലൂന്നിയ വിദ്യാഭ്യാസ തുല്യനീതി സങ്കല്പ പൂരകങ്ങളായും പഠിതാവിന്റെ താല്പര്യങ്ങളെ താലോലിക്കുന്ന ഉപകരണങ്ങളായും ഡിജിറ്റൽ സാങ്കേതിക വിദ്യയെ വായിക്കുന്ന വാദം 'വിദ്യാർത്ഥി' എന്ന സങ്കല്പത്തെക്കുറിച്ചുള്ള അപക്വമായ ധാരണകളെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ളതാണ്. മാത്രമല്ല, വളരെ ഗൗരവതരമായ വിദ്യാഭ്യാസ പ്രശ്നങ്ങൾക്കു പരിഹാരമായി ഡിജിറ്റൽ ഉപകരണങ്ങളെ അവതരിപ്പിക്കുന്നത് ഈ ഉപകരണങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള 'പോപ്പുലർ' അഭിപ്രായങ്ങളെ മാത്രം പരിഗണിച്ചുകൊാണെന്നുള്ളതും പ്രസക്തമാണ്.

ജനകീയം ആയിട്ടുള്ള പല ആശയങ്ങളും അഭിപ്രായങ്ങളും മനുഷ്യന്റെ ധൈഷണിക മുന്നേറ്റത്തെ തടസ്സപ്പെടുത്തുന്നവയാണ്. ഒരു വലിയ സമൂഹത്തിനു പൊതുവിൽ ശരി എന്നു തോന്നുകയും അതുകൊുതന്നെ സ്വീകാര്യമാകുകയും ചെയ്യുക വഴി ഇത്തരം ആശയങ്ങളും അഭിപ്രായങ്ങളും അവയുടെ മാറിവരുന്ന സാമൂഹ്യ-സാമ്പത്തിക-രാഷ്ടീയ- സാസ്കാരിക സാഹചര്യങ്ങളിലെ പ്രസക്തിയെ സംബന്ധിച്ചു വിശാലമായ ചർച്ചകൾക്കിടം കൊടുക്കാതെ തന്നെ ഡിജിറ്റൽ ഉപകരണങ്ങൽ വിദ്യാഭ്യാസ രംഗത്തു സ്ഥാനമുറപ്പിച്ചു. വിദ്യാർത്ഥിയുടെ താല്പര്യ സിദ്ധാന്തത്തിലൂന്നി പഠന ബോധന പ്രക്രിയയിൽ നിലയുറപ്പിച്ച സാങ്കേതിക വിദ്യ ചിറകു വിടർത്തുമ്പോൾ ബോധന പ്രകൃയ കൂടുതൽ യാന്ത്രികമാകുകയും കൂടുതൽ നിയന്ത്രണ വിധേയമാകുകയും ചെയ്യുന്നതാണ് കാണുന്നത്. സാംഗത്യം, പ്രചോദനകരം, താല്പര്യം എന്നിങ്ങനെ ബോധനപ്രക്രിയയിൽ സാങ്കേതികവിദ്യയ്ക്കു ചാർത്തപ്പെട്ടിട്ടുള്ള എല്ലാ അലങ്കാരങ്ങളും ഈ ഉപകരണങ്ങളെ കൂടുതൽ ആഴത്തിൽ വിശകലനം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള സാധ്യതകളിൽനിന്നും നമ്മെ അകറ്റി നിർത്തുന്നു.

ഡിജിറ്റൽ വിദ്യാഭ്യാസം സ്കൂളിൽ

ഡിജിറ്റൽ ഉപകരണങ്ങൾ മുന്നോട്ടുവയ്ക്കുന്ന വിദ്യാഭ്യാസ സഹായങ്ങൾ ബോധനപ്രക്രിയയെ എത്രമാത്രം നിയന്ത്രിതവും യാന്ത്രികവുമാക്കുന്നു എന്നുള്ളതിനെ സംബന്ധിച്ച ഗൗരവതരമായ അന്വേഷണങ്ങൾ തുലോം പരിമിതമാണ്. കേരളത്തിന്റെ സാഹചര്യത്തിൽ പ്രത്യേകിച്ചും ഇതു വലിയ പ്രാധാന്യമർഹിക്കുന്നു. സാക്ഷരതയടക്കം മറ്റുപല സുപ്രധാന സൂചികകളിലും ദേശീയതലത്തിൽ ഉയർന്ന നിലവാരം പുലർത്തുമ്പോഴും കേരളത്തിലെ ഒരൊറ്റ ഉന്നത വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനം പോലും ദേശീയ വിദ്യാഭ്യാസ റാങ്കിങ്ങിൽ (എൻ.ഐ.ആർ) പ്രതീക്ഷാവഹമായ സ്ഥാനം കൈവരിച്ചില്ല എന്നത് ഉന്നത വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ മാത്രം കുറവല്ല. മറിച്ച് പ്രൈമറി മുതൽ

സർവ്വകലാശാലാതലം വരെയുള്ള വിദ്യാഭ്യാസ വ്യവസ്ഥയുടെ ജീർണ്ണതയാണ് ചൂിക്കാണിക്കുന്നത്. കേരളത്തിന്റെ സമൃദ്ധമായ വിദ്യാഭ്യാസ പൈതൃകത്തോട് നാം വരുത്തിവച്ചിട്ടുള്ള കടം (വിദ്യാഭ്യാസ കടം) വീട്ടുന്നതിനുള്ള ഒരു എളുപ്പവഴിയായി നമ്മുടെ സ്കൂളുകളിലേക്ക് കൂടുതൽ കമ്പ്യൂട്ടറുകളും ടാബ്‌ലറ്റുകളും ഐ ഫോണുകളും എത്തിച്ചാൽ സാധിക്കും എന്നുള്ള വിശ്വാസം അപക്വമായിരിക്കും.മാറിവരുന്ന സാഹചര്യങ്ങളെയും ലഭ്യമാകുന്ന സാങ്കേതിക ഉപകരണങ്ങളെയും പുച്ഛിച്ചുതള്ളുന്ന ഒരു സമീപനത്തിലേക്കല്ല വിരൽ ചൂുന്നത്. മറിച്ച് എന്തിനും 'എളുപ്പവഴിയായി' ഡിജിറ്റൽ സാങ്കേതിക ഉപകരണങ്ങളെ കാണുക വഴി വിദ്യാഭ്യാസം നേരിടുന്ന ആന്തരിക വൈരുദ്ധ്യങ്ങളെ നിസ്സാരവൽകരിക്കുന്ന സമീപനങ്ങൾക്കെതിരെയുള്ള ഒരു താക്കീത് ഉയർന്നുവരേത് കാലഘട്ടത്തിന്റെ അനിവാര്യതയായി മാറിയിരിക്കുന്നു എന്ന് ഓർമ്മപ്പെടുത്തുകയാണ്.

ഡിജിറ്റൽ ഉപകരണങ്ങൾ ഉപയോഗിച്ചു ആയാസരഹിതവും നൂതനവുമായ ബോധനപ്രക്രിയ മഹത്വവൽക്കരിക്കപ്പെടുമ്പോൾതന്നെ സാങ്കേതിക ഉപകരണങ്ങൾ അധികാര ഘടനയെ നിലനിർത്തുകയും പരിപോഷിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന ആശയങ്ങളുമായി എങ്ങനെ ബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു എന്നുകൂടി ചർച്ച ചെയ്യപ്പെടേതാണ്. സാങ്കേതിക വിദ്യയുടെയും അതിനുപയോഗിക്കുന്ന ഉപകരണങ്ങളുടെയും സങ്കല്പനം മനുഷ്യന്റെ ഉടലിനെയും തൊഴിലടക്കമുള്ള പ്രവൃത്തികളെയും ക്രമപ്പെടുത്തുന്നത് അതു രൂപകല്പന ചെയ്തവരുടെ താല്പര്യങ്ങൾക്കും ആശയങ്ങൾക്കുമനുസരിച്ചായിരിക്കും എന്ന് ഫീൻബർഗ് (1991) നൽകിയ ഓർമ്മപ്പെടുത്തൽ ഇവിടെ വളരെ പ്രാധാന്യമർഹിക്കുന്നു്. ഇത്തരത്തിൽ ഉപകരണങ്ങളും അവ സങ്കല്പനം ചെയ്തു പ്രാവർത്തികമാക്കുകയും ചെയ്തവരുമായുള്ള ബാന്ധവത്തിന് ഒരു നല്ല ഉദാഹരണം ഇറാഷോർ (1987) നൽകുന്നു്. ഒരു ക്ലാസ്മുറിയിലെ ഡസ്ക്, ബെഞ്ച്, തുടങ്ങിയ എല്ലാ ഉപകരണങ്ങളും അദ്ധ്യാപകനു വിദ്യാർത്ഥിയുടെ മേൽ അധീശത്വം ഉറപ്പിക്കുന്നതിനെ പരിപോഷിപ്പിക്കുന്ന രീതിയിലാണ്

ചിട്ടപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ളത്. തന്റെ ചലനങ്ങളെ തടസ്സപ്പെടുത്തുന്ന രീതിയിൽ ബെഞ്ചിന്റെയും ഡസ്കിന്റെയും ഇടയിൽ കുട്ടിയെ ഇരുത്തുയും പൂർണ്ണമായും ചലനാത്മകമായ സാഹചര്യങ്ങൾ ക്ലാസ്മുറിയിൽ അദ്ധ്യാപകനനുവദിച്ചു നൽകുകയും ചെയ്യുന്നതാണ് സങ്കല്പനം. ഇതു ചെയ്തിട്ടുാവുക ഒരിക്കലും വിദ്യാർത്ഥിയായിരിക്കില്ല. മറിച്ച് അദ്ധ്യാപകനടങ്ങുന്ന മേധാവിത്വ താല്പര്യമുള്ള സമൂഹമായിരിക്കും. ഉപകരണത്തിന്റെ നിർമ്മാതാക്കൽ തങ്ങൾ രൂപകല്പന ചെയ്യുന്ന ഉപകരണങ്ങളിലൂടെ അധീശത്വ സ്ഥാപന ശ്രമമാണ് ആഗ്രഹിക്കുന്നത് എന്നുള്ളത് ഗൗരവതരമായ സൂചനയാണ്.

സാങ്കേതിക ഉപകരണങ്ങളുടെ അർത്ഥതലങ്ങളെ സ്ഥായിയായ നിർവ്വചനങ്ങളിൽ ഒതുക്കിനിർത്താനാകില്ല.സ്വാർത്ഥ താല്പര്യങ്ങൾ മൂലവും സാമൂഹ്യബോധത്തിലൂന്നിയ പ്രത്യയശാസ്ത്രങ്ങളിലൂടെയും സാങ്കേതിക ഉപകരണങ്ങൾ പുതിയ അർത്ഥതലങ്ങൾ ഓരോ കാലഘട്ടങ്ങളിലും നേടിയെടുക്കുകയാണുായിട്ടുളളത്. മുന്നോട്ടു വയ്ക്കുന്ന ഉപയോഗ സാധ്യതകളായിരിക്കണമെന്നില്ല സാങ്കേതിക ഉപകരണങ്ങൾ യഥാർത്ഥത്തിൽ പ്രതിഫലിപ്പിക്കുന്നത്. അധ്യാപകരുടെ ജോലി കൂടുതൽ അനായാസവും വിദ്യാർത്ഥി സൗഹൃദ പഠനാന്തരീക്ഷത്തിനും വേി സങ്കല്പനം ചെയ്യപ്പെട്ടിട്ടുള്ള സാങ്കേതിക വിദ്യയുടെ ബന്ധം അധികാരഘടനയെ നിലനിർത്താൻ സഹായിക്കുന്ന പ്രത്യയശാസ്ത്രങ്ങളുമായിട്ടാണ് എന്ന വാദത്തെ മുഖവിലയ്ക്കെടുക്കേതു്. അദ്ധ്യാപകനെ ബൗദ്ധികശ്രേണിയിൽ വിദ്യാർത്ഥിയുടെ തൊട്ടുമുകളിൽ പ്രതിഷ്ഠിക്കുകയും അതിനു മുകളിൽ ഉൽകൃഷ്ട ഗവേഷണത്തിന്റെയും സാങ്കേതിക വൈദഗ്ദ്ധ്യത്തിന്റെയും ശ്രേണീവൽകരണം സാധ്യമാക്കുകയും വഴി വിദ്യാഭ്യാസ സാങ്കേതികവിദ്യ നാമറിയാതെ നമ്മിലേയ്ക്ക് ഒരു സന്ദേശം കടത്തിവിടുന്നു്. ബോധപൂർവ്വമോ അബോധപൂർവ്വമേ നിർമ്മിക്കപ്പെടുന്ന ഇത്തരം സന്ദേശങ്ങൾ അദ്ധ്യാപകന്റെ ചില പരിമിതികളെ ഉയർത്തിക്കാട്ടുകയും അവയെ പരിഹരിക്കുന്നതിനു സാങ്കേതിക വിദ്യ അനിവാര്യവും ഉത്തമവുമാണെന്ന ബോധം അദ്ധ്യാപകനിലടക്കം

സൃഷ്ടിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇത്തരം ബോധത്തെ വാണിജ്യവൽക്കരിക്കുന്ന നവ വിദ്യാഭ്യാസ സാങ്കേതിക സംരംഭകർ അവരുടെ സാങ്കേതിക ഉപകരണങ്ങൾക്കു വിദ്യാഭ്യാസരംഗത്തു പുത്തൻ ബോധന വിപ്ലവങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കാൻ സാധിക്കുമെന്നും അതുവഴി അദ്ധ്യാപകന്റെ ജോലിഭാരം കുറച്ച് സമയനഷ്ടം ഒഴിവാക്കി കൂടുതൽ ശാസ്ത്രീയവും അനായാസകരവുമാക്കാം എന്നുള്ള വിശ്വാസം എല്ലാവരിലും ജനിപ്പിക്കുന്നു. അങ്ങനെ ചെയ്യുകവഴി മൊത്തം ജീർണ്ണിച്ച പൊതുവിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെ മുഴുവൻ ന്യൂനതകളും പൊതുവിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെ ഒരു ഘടകം മാത്രമായ അദ്ധ്യാപകന്റെ ഉത്തരവാദിത്വം മാത്രമാക്കി മാറ്റുന്നു.

ഡിജിറ്റൽ നേട്ടങ്ങൾ

ക്ലാസ്സ് മുറിയിൽ ഉപയോഗിക്കപ്പെടുന്ന സാങ്കേതികവിദ്യ ചിലപ്പോൾ ചില വിദ്യാഭ്യാസ നയങ്ങളുടെ പ്രയോഗത്തിനുതകുന്ന ഉപകരണങ്ങളായും മാറാവുന്നതാണ്. അദ്ധ്യാപക സഹായിയായ ഡിജിറ്റൽ ഉപകരണങ്ങൾക്ക് ഏതു നിമിഷവും അതുപയോഗിക്കുന്ന ആളെ സംബന്ധിച്ച ഒരു വിവര ഉറവിടമായി മാറാനും സാധിക്കും. ഇത്തരത്തിൽ നൂതന അദ്ധ്യാപനത്തെ സാങ്കേതികവിദ്യയുടെ ഉപയോഗവുമായി കൂട്ടിക്കെട്ടുന്ന അളവുകോലുകൾ ആഗോളതലത്തിൽ സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ടുകഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. പൂർണ്ണമായും ഡിജിറ്റൽ വൽക്കരിക്കപ്പെട്ട വിദ്യാഭ്യാസ പശ്ചാത്തലത്തിൽ അദ്ധ്യാപകനെ ട്രാക്ക് ചെയ്യുന്നതിനുള്ള ഉപകരണമായും ഡിജിറ്റൽ ഉപകരണങ്ങൾക്കു മാറാവുന്നതാണ്. ഉദാഹരണമായി ധാരാളം ഇലക്ട്രോണിക് റിസോഴ്സസ് (ജേണലുകളും ബുക്കുകളും തീസ്സിസുകളും) ഒരു സ്ഥാപനം അദ്ധ്യാപകർക്കും വിദ്യാർത്ഥികൾക്കും നൽകുന്നുണ്ടെന്നിരിക്കട്ടെ. അങ്ങനെയാണെങ്കിൽ ഒരോ അദ്ധ്യാപകനും വിദ്യാർത്ഥിയും ഇതിനുവേ്വി ഉപയോഗിക്കുന്ന സമയവും ഡൗൺലോഡ് റേഷ്യോയും എല്ലാം ആ സ്ഥാപന അധികാരികൾക്കു ലഭ്യമാകും. ഇത്തരത്തിൽ ഏറ്റവും കുടുതൽ ഡൗൺലോഡ് റേഷ്യോയുള്ള അദ്ധ്യാപകൻ ഏറ്റവും നല്ല അദ്ധ്യാപകനുള്ള സ്ഥാപനത്തിന്റെ പ്രശംസയും പിടിച്ചുപറ്റാം.

എന്നാൽ, ഡൗൺലോഡ് റേഷ്യോ മാത്രമുപയോഗിച്ച് ഒരദ്ധ്യാപകന്റെ വൈജ്ഞാനിക നവികരണം അളക്കുന്നത് അങ്ങേയറ്റം അപക്വമായ രീതിയാണ്. ഡൗൺലോഡ് ചെയ്തതുകൊ് ഒരാൾ അതെല്ലാം വായിച്ചോളണം എന്നു നിർബന്ധമില്ല. വായിച്ചാലും അത്രത്തോളം ആഴത്തിലും വിമർശനാത്മകമായും ക്രിയാത്മകവുമായാണ് ചെയ്യുന്നതെന്നും അറിയാൻ സാധിക്കില്ല. പരമ്പരാഗത വിജ്ഞാന നവീകരണ മാർഗ്ഗങ്ങളും ബോധന പ്രകൃയയിലെ ഡിജിറ്റലല്ലാത്ത പ്രവർത്തനങ്ങളും വിലയിരുത്തപ്പെടാതെ പോകുകയും വിവരശേഖരണം എളുപ്പമായതുകൊുമാത്രം ഡിജിറ്റലായതെല്ലാം വിലയിരുത്തപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്ന കാലഘട്ടത്തിൽ യഥാർത്ഥ അദ്ധ്യാപകൻ കൂടുതൽ ദുർബ്ബലനായിപ്പോകാനുള്ള സാധ്യതയു്. ഡിജിറ്റൽ സാങ്കേതിക ഉപകരണങ്ങൾക്ക് അദ്ധ്യാപകനുമേൽ അധികാരിയുടെ കണ്ണായി മാറാൻ സാധിക്കും എന്നുളളതു ഭീതിജനകമായ ഒരു പ്രവർത്തനാന്തരീക്ഷമായിരിക്കും സൃഷ്ടിക്കുക. ഇതിൽമാത്രം ഒതുങ്ങി നിൽക്കുന്നതായിരിക്കില്ല ഡിജിറ്റൽ ഉപകരണങ്ങളുടെ അർത്ഥതലം. മാറിവരുന്ന രാഷ്ട്രീയ-സാമ്പത്തിക സാഹചര്യങ്ങളിൽ ഡിജിറ്റൽ ഉപകരണങ്ങൾ ഏതെല്ലാം രീതിയിൽ വിദ്യാഭ്യാസത്തിൽ ഉപയോഗിക്കപ്പെടും എന്നും അവ എത്രമാത്രം രാഷ്ട്രീയപരമായിരിക്കും എന്നും നാം കാത്തിരുന്നു കാണുകതന്നെവേണം.

കേരളത്തിലെ പൊതുവിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ സാങ്കേതികവിദ്യ പുത്തൻ ഉണർവ്വ് സൃഷ്ടിക്കും എന്ന് പക്ഷഭേദമില്ലാതെ വിശ്വസിക്കപ്പെടുന്നു. കേരളത്തിൽ വിദ്യാഭ്യാസ മേഖലയിൽ ഡിജിറ്റൽ സംയോജനത്തിനു നേതൃത്വം നൽകിയത് സി-ഡിറ്റ്, ഐടി അറ്റ് സ്കൂൾ എന്നീ സ്ഥാപനങ്ങളാണ്. ഡോ. അജിത് ശങ്കർ എസ്.നായർ സി-ഡിറ്റ് മേധാവിയായി ധാരാളം വിദ്യാഭ്യാസ സിഡികൾ നിർമ്മിക്കുകയും അവ പരക്കെ ഉപയോഗിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്തു. ഐടി അറ്റ് സ്കൂളന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ ബിജി പ്രഭാകറും അൻവർ സാദത്തും ഗവൺമെന്റ് സ്കൂളുകളിൽ കംപ്യൂട്ടർ എത്തിക്കുന്നതിനും അദ്ധ്യാപർക്കു സ്വതന്ത്ര സോഫ്റ്റ്‌വെയർ ഉപയോഗത്തിലും മറ്റും പരിശീലനം നൽകുന്നതിനും

മുൻകൈയെടുത്തവരാണ്. ഇതുവഴി ഡിജിറ്റൽ ഉപകരണങ്ങളിലൂടെ വിദ്യാഭ്യാസ രംഗത്തുാകുന്ന എല്ലാ നേട്ടങ്ങളും കേരളത്തിലെ വിദ്യാലയങ്ങളിലും ഉായി എന്നു വാദിക്കാം. പലപ്പോഴും കാണാതെപോകുന്നത് നമ്മുടെ പൊതുവിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങൾ ഡിജിറ്റൽ ഉപകരണങ്ങളുടെ ഏറ്റവും വലിയ വിപണിയായി എന്നുള്ളതാണ്. വളരെ സങ്കീർണ്ണമായ വിദ്യാഭ്യാസ പ്രശ്നങ്ങൾക്കു വിപണി കേന്ദ്രീയ പരിഹാരം എന്ന നവലിബറൽ ആശയമാണ് കേരളത്തിൽ കത്.

പൊതു വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങൾ നേരിടുന്ന പ്രശ്നം ഇത്തരത്തിൽ വിപണവൽകൃതമായി പരിഹരിക്കാനുള്ള ശ്രമമാണ് യഥാർത്ഥത്തിൽ നയത്തിലും പ്രയോഗത്തിലും കുകൊിരിക്കുന്നത്. നമ്മുടെ പൊതു വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങൾ നേരിടുന്ന യഥാർത്ഥ പ്രശ്നങ്ങൾ അവിടെ പഠിക്കുന്ന കുട്ടികൾ നേരിടുന്ന വെല്ലുവിളികളായ ദാരിദ്ര്യവും അദ്ധ്യാപകനും വിദ്യാർത്ഥിയും തമ്മിലുള്ള സാമ്പത്തികവും സാമൂഹികവും സാംസ്കാരികവുമായ വിടവ്. തന്റെ സാമൂഹ്യ-സാംസ്കാരിക പശ്ചാത്തലങ്ങളെ സധൈര്യം വിദ്യാഭ്യാസ സാഹചര്യങ്ങളിൽ അവതരിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള മാനസിക ബുദ്ധിമുട്ട് എന്നിങ്ങനെ അനവധിയാണ്. പൊതുവിദ്യാഭ്യാസത്തിനു വെളിയിൽ കേരളത്തെ മൊത്തമായെടുത്താൽ ലിംഗ അസമത്വം, ഗാർഹിക പീഡനം, കൗമാര സംബന്ധിയായ പ്രശ്നങ്ങൾ, ലൈംഗികതയെക്കുറിച്ചുള്ള അബദ്ധ ധാരണകൾ, കുറ്റ വാസന, അക്രമവാസന, ലഹരി പ്രചോദനീയത എന്നിങ്ങനെ അനവധിയാണ്. ഇപ്പറഞ്ഞവയുടെ വളരെ അനാരോഗ്യകരമായ പ്രവർത്തനങ്ങളിലൂടെ വിദ്യാർത്ഥി വിദ്യാഭ്യാസ പ്രക്യയയിൽ അപമാനവീകരിക്കപ്പെടുകയാണ് ചെയ്യുന്നത്. ഇത്തരം ഒന്നോ അതിലധികമോ പ്രശ്നങ്ങളുടെ കുഴഞ്ഞുമറിഞ്ഞ അവസ്ഥയിലുള്ള വിദ്യാർത്ഥികളെ അവരുടെ സങ്കീർണ്ണതയുടെ ഭൂമികകൾ പരിശോധിക്കാതെ, അവ എങ്ങനെയാണ് പഠനപ്രക്രിയയെ സ്വാധീനിക്കുന്നതെന്നു മനസ്സിലാക്കാതെ ഡിജിറ്റൽ പരിഹാരങ്ങളിലൂടെ അവരുടെ 'ബുദ്ധിയെ' ഉത്തേജിപ്പിക്കാം എന്നു കരുതുന്നത് അപക്വമാണ്.

തുല്യനീതിയും ഉപകരണങ്ങളും

ഡിജിറ്റൽ ഉപകരണങ്ങളുടെ സന്നിവേശത്തിലൂടെ പൊതുവിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ പാവപ്പെട്ട വിദ്യാർത്ഥികളെ മുന്തിയ പ്രൈവറ്റ് സ്കൂളുകളിലേതിനു തുല്യമാക്കാൻ സാധിക്കും എന്നുള്ള യുക്തിയും ഇതുമായി കൂട്ടിവായിക്കേതു്. ഇത്തരത്തിലുള്ള വിദ്യാഭ്യാസ തുല്യനീതി സങ്കല്പം ഡിജിറ്റൽ ഉപകരണങ്ങൾ ഉപയോഗിക്കുന്നതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് വിവിധ തലങ്ങളിലുള്ള വിദ്യാർത്ഥികളുടെ വിടവ് കുറയ്ക്കും എന്നതിനപ്പുറം വൈജ്ഞാനിക പ്രക്രിയയിൽ എത്രക് തുല്യാവസരങ്ങൾ നൽകും എന്ന കാര്യത്തിൽ ഉറപ്പില്ല. ഒരു ദരിദ്രനായ വിദ്യാർത്ഥി ഡിജിറ്റൽ സൗകര്യങ്ങളുള്ള സ്കൂളുകളിൽ നിന്ന് ഉപകരണങ്ങൾ ഉപയോഗിക്കാൻ പ്രഗത്ഭനാകുകയും അവിടെനിന്ന് വീട്ടിലെ നോൺ ഡിജിറ്റൽ പശ്ചാത്തലത്തിൽ പച്ചയായ ജീവിത യാഥാർത്ഥ്യങ്ങളെ നേരിടേതായും വരുന്നു. ഗാർഹികവും സാമൂഹികവും സാമ്പത്തികവുമായുമൊക്കെ ഈ കുട്ടി നേരിടുന്ന പശ്ചാത്തലങ്ങളുടെ പഠനസഹായതാശേഷിയാണ് യഥാർത്ഥത്തിൽ ആ കുട്ടിയുടെ പഠനസാധ്യതകളെ നിർണ്ണയിക്കുന്നത്. ഈ പശ്ചാത്തലങ്ങളുടെ വിടവുകളെ അവഗണിച്ചുകൊ് തുല്യ നീതി ഇന്റർനെറ്റിലൂടെയും ടാബ്ലറ്റ് തുടങ്ങി ഡിജിറ്റൽ ഉപകരണങ്ങളിലൂടെയും നേടാം എന്നുളള മിഥ്യാധാരണയിലാണ് നമ്മുടെ വിദ്യാഭ്യാസ പരിഷ്കരണ പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ വീണുപോയിരിക്കുന്നത്.

ഉല്പാദകരുടെ പശ്ചാത്തലവുമായി അഭേദ്യമായ ബന്ധമാണ് അറിവിനുാകുക എന്നിരിക്കെ ഡിജിറ്റൽ ഉപകരണങ്ങളിലൂടെ ലഭ്യമാകുന്ന അറിവും പഠനസഹായികളും അതുപയോഗിക്കുന്നവരുമായി എങ്ങനെ പൊരുത്തപ്പെടും എന്നും ചിന്തിക്കതു്.. വളരെ നിസ്സാരം എന്നു തോന്നുന്ന അറിവുകൾ മറ്റൊരാളുടെ ഭാഷയിൽ ഉൾക്കൊള്ളേിവരുമ്പോൾ വലിയ പ്രതിസന്ധികളാണ് ഉാവുക. അതുകൊുതന്നെ ഡിജിറ്റൽ ഉപകരണങ്ങളെ പൊതു വിദ്യാഭ്യാസവുമായി ബന്ധപ്പെട്ടടുത്തുമ്പോൾ ലഭ്യമായ അറിവിന്റെ

സാസ്കാരിക പ്രസക്തി വലിയ ചോദ്യചിഹ്നമായി മാറുന്നു. ഇവിടെ ഒരു കാലത്ത് ഡിജിറ്റൽ വിദ്യ തുടച്ചുനീക്കും എന്നും കരുതപ്പെട്ടിരുന്ന അദ്ധ്യാപകന്റെ പ്രസക്തി മുൻപത്തെക്കാൾ ഇരട്ടിയാകുന്നു. നിഷ്പക്ഷം എന്നു വിശ്വസിക്കപ്പെടുന്ന ഈ ഉപകരണങ്ങളെ സാംസ്കാരികമായി പ്രസക്തമാക്കാനും വിദ്യാർത്ഥിയുടെ കഴിവുകളിലൂന്നി ഉപയോഗപ്പെടുത്താനും ഉപകരണങ്ങളുടെ തന്നെ രാഷ്ട്രീയം മനസ്സിലാക്കുന്നതിനും നവീന ബോധന ശാസ്ത്ര മാതൃകകൾ സാഹചര്യങ്ങൾക്കനുസരിച്ചു മെനഞ്ഞെടുക്കാനുമുള്ള ഉത്തരവാദിത്വം ഡിജിറ്റൽ വിദ്യാഭ്യാസ കാലഘട്ടത്തിൽ അദ്ധ്യാപകനെ കൂടുതൽ പ്രസക്തനാക്കുന്നു.

വിദ്യാഭ്യാസ വിപണിയിൽ ലഭ്യമായ എല്ലാ ഡിജിറ്റൽ പഠനസഹായികളും (ലാപ്ടോപ് മുതൽ സി.ഡി കളിലുള്ള പാക്കേജുകളും സ്മാർട്ട് ഫോണുകളും വരെ) അവകാശപ്പെടുന്നതു സാഹചര്യങ്ങൾക്കനുസരിച്ചു സമ്പ്രദായിക വൽക്കരിക്കപ്പെടുന്നതിനും(Customization)അനുരൂപിക്കപ്പെടുന്നതിനും (adaptation) ഉള്ള അവരുടെ കഴിവും സാധ്യതകളുമാണ്. എന്നാൽ ഇത് അയുക്തമായി ഉപയോക്താക്കളെ ആഹ്ലാദിപ്പിക്കുന്ന ഒരു വാദമാണ്. കാരണം ഡിജിറ്റൽ ശ്രോതസ്സുകളിൽ നിന്നു ലഭിക്കുന്ന അറിവ് സംസ്കരിക്കുന്ന പ്രക്രിയയിലൂടെയാണല്ലോ ഓരോ വ്യക്തിയും 'പഠിച്ചു' എന്ന അവസ്ഥയിലേക്കെത്തിച്ചേരുന്നത്. അങ്ങനെയാണെങ്കിൽ ഡിജിറ്റൽ സ്രോതസ്സിൽ നിന്നും ലഭിക്കുന്ന അറിവ് ഓരോ വ്യക്തിയും തന്റെ ആന്തരികമായ സംസ്കരണത്തിനു വിധേയമാകുമ്പോൾ ആ വ്യക്തിയുടെ മനോവ്യാപാരങ്ങളാണ് 'പഠനം'എന്ന പ്രക്രിയയ്ക്കു ചുക്കാൻ പിടിക്കുന്നത്. ഈ മനോവ്യാപരങ്ങളാകട്ടെ ഓരോ വ്യക്തിയിലും വ്യതിരിക്തമായിരിക്കുകയും ചെയ്യും. ഇത്തരത്തിൽ 'പഠനം' തീർത്തും വ്യക്തിയുടെ ആന്തരിക പ്രവൃത്തിയാണെന്നിരിക്കെ പഠനവസ്തുക്കൾ മാത്രം മുന്നോട്ടുവയ്ക്കുന്ന ഉപകരണങ്ങൾക്കും അറിവിന്റെ സ്രോതസ്സുകൾക്കും എല്ലാവർക്കും യോജിക്കുന്നത്, സാമ്പ്രദായികവൽക്കരിക്കാവുന്നത്, അനുരൂപവൽക്കരിക്കപ്പെടാവുന്നത് എന്ന വാദങ്ങൾ എങ്ങനെ മുന്നോട്ടു വയ്ക്കാൻ സാധിക്കും?

ഡിജിറ്റൽ ഉപകരണങ്ങൾ പഠിതാവിന്റെ ആവശ്യങ്ങൾക്കനുസരിച്ചു മാറുന്നവയോ അതോ പഠിതാവിനെ തന്റെ ആവശ്യത്തിനനുസരിച്ചു മാറ്റുന്നവയോ എന്ന ഒരു മറുവാദവും പ്രസക്തമാകുന്നു്. ഉപകരണങ്ങൾ പഠിതാവിനെയാണ് മാറ്റുന്നത്. മറിച്ച് പഠിതാവിന്റെ ആവശ്യത്തിനനുസരിച്ച് ഉപകരണം മാറുകയല്ല എന്ന് റോബനെ (2010) പോലുള്ളവർ വാദിക്കുന്നു്. ഡിജിറ്റൽ കാലഘട്ടം യുവത്വത്തെ സജാതീയ നൈപുണികളുള്ളവരും സാങ്കേതിക വിദ്യയോട് അതിരറ്റ വിശ്വാസവും ആരാധനയും പുലർത്തുന്നവരുമാക്കി മാറ്റുന്നു. ഇത്തരത്തിൽ വിദ്യാർത്ഥി സമൂഹത്തിലെ വളരെ വിരുലമായ വൈജാത്യങ്ങളെ (ജാതിയുടെയും മത്തിന്റെയും കാര്യത്തിലല്ല മറിച്ച് താല്പര്യങ്ങളുടെയും സർഗ്ഗവാസനകളുടെയും കാര്യത്തിൽ) വലിയൊരളവുവരെ ഇല്ലാതാക്കുകയും ഓരോ പഠിതാവിന്റെയും ജീവിത പശ്ചാത്തലങ്ങളെ പഠനപ്രക്രിയയിൽ പ്രവേശിക്കുന്നതിൽ നിന്ന് അകറ്റിനിർത്തുകയും ചെയ്യുന്നു. പഠിതാവിന്റെ വൈജാത്യങ്ങളെ അവഗണിക്കുകവഴി ഡിജിറ്റൽ പൗരൻ എന്ന സ്വത്വബോധത്തിൽ പഠിതാവിനെ ആണിയടിച്ചു തറയ്ക്കുകയാണ് ഡിജിറ്റൽ ഉപകരണങ്ങൾ വിദ്യാഭ്യാസ പ്രക്രിയയിൽ ചെയ്തുകൊിരിക്കുന്നത്. ഇതുവഴി ആശയവിനിമയം എന്ന അമൂല്യമായ മാനവികശേഷിയെ ഡിജിറ്റൽ ചാലുകളിലൂടെ മാത്രം (പേടിയില്ലാതെ) കൈകാര്യം ചെയ്യാൻ സാധിക്കുന്ന ഒരു ലോകജനതയാണ് രൂപംകൊള്ളുന്നത്. നേരിട്ടുകാണുമ്പോൾ അധികം ആശയവിനിമയമില്ലെങ്കിലും സാമൂഹ്യ മാധ്യമങ്ങളിൽ മാത്രം ഗുഡ്മോർണിംഗ്, ഗുഡ്നൈറ്റ്, നൈസ്, കൺഗ്രാറ്റ്സ് എന്നിവ ആത്മവിശ്വാസത്തോടെ പ്രകടിപ്പിക്കുന്നവരാണ് നമ്മുടെ പുതിയ തലമുറ എന്നുള്ളത് ഇതിന്റെ അപായ സൂചന നൽകുന്ന തുടക്കമാണ്.

വർണ്ണക്കടലാസ്സിൽ ഒളിപ്പിക്കുന്നത്

സാങ്കേതിക വിദ്യയോടുള്ള അഭിനിവേശം രാഷ്ട്രീയ നേതാക്കന്മാരിലും ശക്തമായി വേരോടിയിട്ടുള്ളതും വിദ്യാർത്ഥിയുടെ താല്പര്യവുമായി ഡിജിറ്റൽ

ഉപകരണങ്ങളെയും ശ്രോതസ്സുകളെയും ശക്തമായി ബന്ധിപ്പിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതും ആഴത്തിലുള്ള അവലോകനങ്ങളെ വിലക്കുന്നു്. പഠിതാവിന്റെ താല്പര്യം എന്ന സംജ്ഞയെ ഏറ്റവും ലളിതവൽക്കരിക്കപ്പെടുന്നുവെന്നുളളതാണ് യാഥാർത്ഥ്യം. ഡിജിറ്റൽ ഉപകരണങ്ങൾ വഴി സൃഷ്ടിക്കുന്ന പഠന സാഹചര്യങ്ങളിൽ ഉടലെടുക്കുന്ന 'താല്പര്യവും' അതിനുശേഷമുളള താല്പര്യത്തിന്റെ വികസിത തലങ്ങളെയും വ്യത്യസ്തമായാണ് പരിഗണിക്കേത്. എന്നാൽ ഇത്തരത്തിൽ ഒരു പരിഗണന വിദ്യാഭ്യാസ സാങ്കേതിക വിദ്യയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ഒരു ചർച്ചകളിലും ഉയർന്നു കേട്ടിട്ടില്ല. ഉടലെടുത്ത താല്പര്യത്തെ അതിന്റെ വികസിത ഘട്ടങ്ങളിൽ എങ്ങനെ കൈകാര്യം ചെയ്യണമെന്നുള്ളതിൽ ഡിജിറ്റൽ സാങ്കേതിക വിദ്യയും അതിന്റെ പ്രയോക്താക്കൾക്കും ഒന്നും പറയാനില്ല. യഥാർത്ഥത്തിൽ നടക്കുന്നത് ഡിജിറ്റൽ സാങ്കേതിക പഠിതാവിൽ സാഹചര്യാധിഷ്ഠിതമായ ഉപരിവിപ്ലവ താല്പര്യം ജനിപ്പിക്കുകയും അതിനുശേഷം അതിനെ അവിടെത്തന്നെ ഉപേക്ഷിക്കുകയുമാണ്.

ആഴത്തിലുള്ള താല്പര്യം ജനിക്കുന്നത് നീ ഉടപെടലുകൾക്കൊടുവിലാണ്. ഡിജിറ്റൽ വിദ്യ പഠിതാവിനുവേ തയ്യാറാക്കിയ അരമണിക്കൂർ സി.ഡി.യിൽ നിന്നും ഡിജിറ്റൽ ഉപകരണങ്ങൾ ഉപയോഗിച്ച് പഠിതാവ് ക്ലാസ് മുറിയിൽ ഇന്റർനെറ്റിൽ നടത്തുന്ന നിയന്ത്രിത പരതൽ മിക്ക വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങളും പല വെബ്സൈറ്റുകളും ബ്ലോക്ക് ചെയ്താണ് ഉപകരണങ്ങൾ വിദ്യാർത്ഥികൾക്കു നൽകുന്നത്.) കൊാേ താല്പര്യം ഒരു പ്രത്യേക പാഠഭാഗത്തിൽ ജനിക്കും എന്നു സിദ്ധാന്തവത്കരിക്കുന്നത് അങ്ങേയറ്റം അപകമാണ്.

ഓരോ പഠിതാവും പൊക്കിൾക്കൊടിബന്ധം പുലർത്തുന്ന സ്കൂൾ പശ്ചാത്തലങ്ങളിൽ നിന്നും ജീവിത യാഥാർത്ഥ്യങ്ങളിൽ നിന്നും അടർത്തിമാറ്റി ഡിജിറ്റൽ കാല്പനികതയുടെ പൂന്തോട്ടത്തിൽ വിദ്യാഭ്യാസം ആനന്ദകരമാക്കാം എന്ന അവകാശവാദങ്ങൾ നാം കൂടുതൽ സൂക്ഷ്മതയോടെ കൈകാര്യം ചെയ്യേിയിരിക്കുന്നു. പഠനത്തിന്റെ ആദ്യപടി പഠിതാവിൽ ഉാവുന്ന

വിഷയസംബന്ധിയായ അസ്വസ്ഥതയാണ് എന്നു സിദ്ധാന്തിച്ച പ്രസിദ്ധ വൈജ്ഞാനിക വിദ്യാഭ്യാസ ചിന്തകനായ പിയാഷെയുടെയും അതുപോലുള്ള മറ്റു വൈജ്ഞാനിക സിദ്ധാന്തകരുടെയും കാഴ്ചപ്പാടുകളെ വർണ്ണക്കടലാസ്സിൽ പൊതിഞ്ഞ് ഒളിപ്പിച്ചുവച്ചുകാണ് ഈ മേഖലയിൽ കാര്യമായ അവഗാഹമില്ലാത്ത ടെക്നോക്രാറ്റുകൾ പഠനത്തിന്റെ ആദ്യപടി ആന്ദവും രസകരവുമാകണം എന്ന കച്ചവടതന്ത്രം പയറ്റുന്നത്.

ഒരു നല്ല അദ്ധ്യാപകൻ വിദ്യാർത്ഥിയെ പഠനത്തിലേക്കാകർഷിക്കാൻ വേി ചെയ്തിരുന്ന ചോദ്യങ്ങൾ, നിരീക്ഷണ സംവിധാനങ്ങൾ, ഗ്രൂപ്പ് ചർച്ചകൾ എന്നിവയിലെല്ലാം അവയുടെ അവസാനമായു്ായ അസ്വസ്ഥതയിൽ നിന്നുമാണ് വിദ്യാർത്ഥി വിജ്ഞാന നിർമ്മിതി ആരംഭിക്കുന്നത്. ഇതു സാങ്കേതി വിദ്യയുടെ സഹായത്തോടെയും അല്ലാതെയും ചെയ്യാം. എന്നാൽ വിദ്യാഭ്യാസം ആനന്ദകരം മാത്രമാക്കി മാറ്റണം എന്നു ശഠിക്കുന്ന ടെക്നോക്രാറ്റുകൾ ഡിജിറ്റൽ ഉപകരണങ്ങളിലൂടെ മുന്നോട്ടുവയ്ക്കുന്ന് അന്വേഷണത്തിനുവേ അസ്വസ്ഥതകൾ സൃഷ്ടിക്കാത്ത ഒട്ടും അലോസരപ്പെടുത്താത്ത ആലങ്കാരിക അനുഭവം മാത്രമാണ് എന്നതാണ് യാഥാർത്ഥ്യം.

ഒരു സിനിമയോ സീരിയലോ കാണുമ്പോൾ അതിന്റെ വിഷയങ്ങളെ ഗഹനമായ ചിന്തയിലേക്കു കൂട്ടിക്കൊുപോകുന്ന എത്ര പേരു ാവും? ഇതേ അവസ്ഥയിലേക്കു പഠിതാവും വീണുപോകുന്നു. പുരോഗമന വിദ്യാഭ്യാസ ചിന്തയ്ക്കു തുടക്കം കുറിച്ച ജോൺ ഡ്യൂയിയുടെ വാക്കുകൾ കൂടുതൽ പ്രസക്തമാകുന്നു. "പഠിതാവിന്റെ താല്പര്യം എന്നു പറയുന്നത് അദ്ധ്യാപകൻ, ബോധന രീതിശാസ്ത്രം, പഠനപശ്ചാത്തലം എന്നിവയുടെ ആകത്തുകയുടെ നിർമ്മിതിയാണ്. തൊട്ടുണർത്തി ഉപേക്ഷിക്കാനുള്ളതല്ല പഠിതാവിന്റെ താല്പര്യം"

♦♦♦♦♦

മലയാളം

24 ഒക്ടോബർ 2016.

Draft Wildlife Action Plan - National Laws and International Obligations

Neema Pathak Broome

This analysis of the draft wildlife action plan says that it takes note of the injustices historically carried out upon the local communities and addresses such injustice to be able to create local support for conservation. It also examines the extent to which the draft has explored complementarities between national laws and international obligations.

The draft wildlife action plan (hereafter DWAP) is a vision document meant for guiding the direction of wildlife conservation in the country. The Government of India (GOI) is currently revising its wildlife action plan for the period 2017 to 2031. No wildlife policy or action plan in India would have much relevance without emphasising the human-wildlife interface. Over 300 million people are directly or indirectly dependent on the forest ecosystem alone (Ministry of Environment and Forests 2009). If the dependence data on inland wetlands and marine ecosystems is added to this it will be many scores more. These forest-dependent communities include a tribal population of 67.7 million representing 461 tribes with distinct linguistic and cultural traditions (IAITPTF 1998), particularly dependent on produce from forests such as fuel wood and non-timber forest products (NTFPS) (Prasad 1999). Livelihood and cultural security for such ecosystem- dependent communities is critically

linked to both ecological security and the security of access and control over natural resources (Kocherry 2001).

The DWAP acknowledges this fact and clearly “underscores people’s support for conservation” as an important requirement for wildlife conservation. It also recognises that the exclusionary nature of wildlife policies thus far has led to a lack of tenure security for local communities, including large-scale relocation of local communities residing in and around protected areas to create “human free” spaces for wildlife. Comprehensive figures for displacement from protected areas are not available but some estimates suggest this figure to be around 3,00,000 families over the last three to four decades (Lasgorceix and Kothari 2009). Much more than physical displacement, however, there has been heavy restriction on access to forestland and resources, resulting in local communities dependent on ecosystems within protected areas becoming amongst the most marginalised groups in the country (Wani and Kothari 2007). A constant state of conflict with the wildlife conservation laws and authority has led to lack of local people’s support for wildlife conservation. Thus by setting two of the most voiceless groups (ecosystem-dependent communities and wildlife) against each other, the wildlife policies work for the disadvantage of both (Kothari 1996).

This article attempts to analyse how the DWAP having taken note of the injustices historically carried out upon the local communities addresses them to be able to create local support for conservation. Also in doing so, to what extent it has explored complementarities between national laws and international obligations. Indeed there are a few good suggestions in the DWAP towards creating a more participatory approach to conservation. For example,

taking into account a diversity of protected area categories as suggested by the International Union for Conservation of Nature (IUCN) instead of looking at a highly restrictive protected area regime; promoting declaration of conservation reserves and community reserves rather than wildlife sanctuaries and national parks (the latter two being more restrictive for the local communities); expressing a need to look at “other effective conservation measures” rather than solely focusing on protected areas as a model of wildlife conservation; reviewing past relocations from there and working on newer strategies for relocation in future; and stressing on the need for people’s support for conservation. However, when it comes to suggesting concrete action points to achieve these, the DWAP still falls way short of the goal. This is an account of how the DWAP 2017-31 once again seems to have missed an opportunity to address the issue of alienation of local communities from the concerns for wildlife.

Any wildlife or forest policy in India today must consider two important acts passed by Parliament in the last two decades, namely, the Panchayats (Extension to Scheduled Areas) Act, 1996 (PESA) and the Forest Rights Act, 2006 (FRA). The latter in particular is applicable to all forests in India (excluding J&K), includ ing the 78.92 million ha of forests under the forest-department (GOI 2014) and all protected areas and more importantly, supersedes other laws in the same subject domain. The Scheduled Tribes and Other Traditional Forest Dwellers (Recognition of Forest Rights) Act, 2006 provides for legal recognition of a number of forest rights thus far denied to the tribal and other forest-dependent communities by the very exclusionary wildlife and forest laws and policies mentioned in the DWAP. These rights include (among others) recognition of individual land rights under traditional or long-term occupation of Scheduled Tribes and other traditional forest dwellers; community rights over forest resources; and very importantly “right to protect, regenerate

or conserve or manage" community forest resources CFRS). The CFRs are defined as "customary common forestland within the traditional and customary boundaries of the village ... ," including protected areas. As per the Ministry of Tribal Affairs data, till January 2016 about 873236.04 ha (approximately 1%) of the existing forestland under the forest department has been claimed and recognised under this provision as CFRs (not including the data from some of the states). A recent study by the Rights and Resources Institute (RRl) has estimated that CFR rights can be recognised over a minimum of 40 million hectares of forestlands (which, they state, is still a very conservative estimate).

Vague and Confused

However in dealing with laws of such bearing the DWAP appears vague and confused variously mentioning their enactment to be harmful for wildlife at times and something that is a fait accompli about which nothing can be done at other times! Rarely, if at all, does the DWAP attempt to meaningfully integrate the provisions of these laws to fundamentally change the manner in which people's participation in wildlife conservation has been viewed or sought so far. On the contrary, when talking about specific action points on strengthening people's participation the DWAP still takes shelter behind conventional forest department dominated institutions such as eco-development committees (EDCS), joint forest management (JFM) and village forests committees (VFCS). For example on page three, paragraph 1, it "underscores the increasing need for people's support for conservation of wildlife" and recommends strengthening "core buffer multiple use surrounds" through higher inputs for eco-development, education, etc. It does this without any review of the extent to which these conventional schemes and institutions have been able to create an environment for effective people's participation in wildlife conservation till now! The DWAP talks about giving legal backing to these

institutions instead of acknowledging newer legally backed local institutions that already exist under FRA and PESA. The entire document in fact completely ignores the community forest resource management committees (CFRMCS) to be constituted under the FRA. Such committees have already been constituted in hundreds of villages across the country" Interestingly, the DWAP does mention Section 5 of the FRA (under which these committees are constituted) although cursorily and without any consequence for the suggested actions.

If the DWAP was to internalise the fact that the FRA is the law of the land and is not an option, a number of provisions would be written differently, two of which are mentioned below.

Redefining Settlement of Rights

The DWAP appears confused when dealing with the rights of the local communities. There is a welcome suggestion and a realistic assessment of ground situation when it talks about creating more conservation reserves and community reserves (which are meant to not affect the rights of the local communities) rather than wildlife sanctuaries and national parks. The point to note here, however, is that the FRA allows for recognition and continuation of rights even inside the protected areas, including national parks and wildlife sanctuaries. Only in case of critical wildlife habitats to be established under the FRA can the rights be modified but that too only with the consent of the concerned gram sabha. It is therefore important, in light of the PESA and FRA, to acknowledge in all action points related to the rights of the local communities that "settlement of rights" cannot be seen as they have been envisaged in the Wildlife Protection Act (WLPA). However, they need to be recognised as envisaged and elaborated in the FRA. The DWAP mentions

that determination of rights should be done in accordance with the FRA (page 15, point 2.4) but the two points (2.2 and 2.3) describe the rights and how they should be dealt with as per the WLPA saying:

Undertake, in collaboration with suitable NGOs and scientific institutes, a review of the management of the PAS, with a view to accommodate genuine needs of the local people in accordance with the provisions of the WPA-1972 and principles of scientific management and make appropriate provisions in the management plan.

As per the FRA, the rights of the local communities are already recognised and any change or alteration can only be done after they have been recorded and with the consent of the local communities.

Strategies, Plans and Coexistence

While reviewing the management strategies of the protected areas as envisaged in the DWAP it is important to take into account Section 5 of the FRA (which empowers the local gram sabhas to protect and conserve wildlife and biodiversity); Rule 4(e) (mandates gram sabhas to constitute CFRMC); and Rule 4(f) (empowers the gram sabhas to prepare a conservation and management plan for their CFR). The FRA also provides for the integration of these village conservation plans with conservation and. management plans of the forest department. On page 71 (point l(iii) of the DWAP) , Section 5 of the FRA is mentioned but there are no action points related to this anywhere in the document, no elaboration on how this is to be done. This is also of significance as all the financial resources meant for management and conservation of forests and wildlife are (by implication) to be provided to the

forest department-established JFM committees or eco-development committees. The action points have completely ignored the local CFRMCS from its strategies and action plans.

Linked to this, the DWAP (page 68, point 2) recognises that exclusionary models of conservation have resulted in a lack of people's support to wildlife conservation. Disappointingly however, the only suggested action point towards garnering support for wildlife conservation is "strengthening ecodevelopment." This is in disregard of not only the FRA as mentioned earlier but also Section 38(v)ii of the Wildlife Protection (Amendment) Act 2006. This significant provision (which remains unimplemented) provides for developing coexistence strategies in the buffer zone of tiger reserves.' This is one of the most crucial steps if local support for tiger conservation is an identified need.

The draft would have done well to suggest actions related to developing coexistence plans for tiger reserves integrating Section 38(v)ii with FRA. This has often been suggested to the government by civil society groups, including a draft set of guidelines towards coexistence." Such integration, however, would involve implementing the FRA to recognise and establish the forest rights of the local communities; recognising the CFRMCs as important institutions for forest governance, management and conservations; and using Section 38(v)ii of the WLPA to draft co-existence plans. Indeed there are already examples which the DWAP needs to take into consideration. The Soliga tribe residing in the Biligiri Rangaswamy Temple (BRT) Sanctuary have already shown that it is possible to carry out a tiger conservation plan with the local communities (Desor et al 2011). Similar planning for tiger conservation has been done in the Similipal Tiger Reserve in Odisha, where the district administration and civil society organisations have helped the villages located within the reserve to file for the CFR rights. Of the 43 villages which have

received titles to their CFR rights, 21 have prepared and submitted management and conservation plans, which will now be needed to be integrated into the tiger conservation plan of the forest departrnent.

Convention on Biological Diversity

Very significantly, using the IUCN definition of protected areas which says that "a protected area is a clearly defined geographical space, recognised, dedicated and managed, through legal or other effective means, to achieve the long-term conservation of nature with associated ecosystem services and cultural values" the DWAP makes a claim (page 11, point 3) that in addition to the nearly 5% area under the protected areas in the country, the 20% area under the forest department can also be considered to be area under "other effective means to achieve long-term conservation." This is towards fulfilling the AICHI 11 target under CBD (which sets a target for each country to bring 17% of the terrestrial area under effective wildlife conservation). This is in stark contradiction to another claim of the Ministry of Environment, Forest, and Climate Change (MOEFCC) Here, in order to justify that forest areas be leased to industry for plantations, the MOEFCC has claimed that 40% of the forest (of the 20%) is severely degraded and is under "open forest" category needing improvement in "productivity." Leasing out 40% of the forest area to industry for commercial plantations .can definitely not be an "effective means for long term conservation goals." In the 30 years, between 1981 and 2011, 11,98,676 ha of this area was diverted for non-forestry purposes, including for mines, dams and roads (CSE PUBLIC WATCH-07 Forest Clearance 2011) and currently 20,000 to 25,000 ha of forestland is diverted annually for non-forestry purposes (Business Standard 2016). Neither of this conveys the seriousness of wildlife conservation in these forests. In fact much more of this area would have been under industrial use but for the resistance of local

communities against government ranting forest clearance for industrial use over these lands (also part of their customary lands)(Kohli et a12012; Bera 2013).

Yet part of this 20% forest area could definitely be considered to be under "other effective means for wildlife conservation" if local people's efforts towards conservation were to be taken into consideration. These would include hundreds of community forestry initiatives in Odisha (Conroy et al 2002), Community Conserved Areas (CCAS) like Khonoma village in Nagaland for Blyth's tragopan, villages adjoining the Ganga and Kosi Rivers in Bihar for protecting the greater adjutant stork, Rushikulya in Odisha for Olive ridley turtles (Pathak 2009). These would also include traditional sacred groves (Malhotra et a12001) and newly constituted CFRMCs across the country (as mentioned above), among others. All of these, however, remain invisible, unmentioned and unrecognised in wildlife conservation strategies and plans including in the DWAP.

It would be important to mention here that the Programme of Work on Protected Areas (POWPA), which the parties to the Convention on Biological Diversity (CBD) agreed to in 2004 (and which is legally binding on India), has four major elements with 16 time-bound goals." Of these Element 2 is of particular importance to achieve the goals mentioned under Paras relating to people's participation (4, 4.5, 5, 6, 6.1, 6.2, 6.3, 6-4, 6.5)lf the DWAP. Element 2 (together with actions committed by parties in deci-sions of the 9th and the 10th Conference of Parties (COP) specifically deals with goals and targets for achieving "Governance, Equity, Participation, and Benefit sharing?" These include goals to. "promote equity and benefit-sharing by establishing mechanisms for the equitable sharing of both costs and benefits arising from the establishment and management of protected areas" and "to enhance and

secure involvement of indigenous and local communities and relevant stakeholders by full and effective participation of indigenous and local communities, in full respect of their rights and recognition of their responsibilities, consistent with national law and applicable international obligations, and the participation of relevant stakeholders, in the management of existing, and the establishment and management of new, protected areas."

In keeping with the above commitments to CBD, the DWAP needs to. identify and acknowledge the conservation efforts made by the local communities. This could be done by recognising their knowledge, practices and institutions and encouraging and supporting them through need-based technical, financial, legal, and policy support where it does not exist. In case of forest ecosystems as mentioned above it can be done by incorporating the provisions and institutions under FRA squarely into. wildlife planning, instead of promoting, and hence co-opting local institutions into JFMCS or Ecodevelopment committees. Another strategy in favour of long-term wildlife conservation would be to. support the communities resisting takeover of their lands for giving away to. the industry, as is currently being envisaged under various forest policies.

Expanding PA Categories

In fact, one of the useful ways to fulfil AICHI target 11 mentioned above,would be to effectively develop and implement Paint 3.1 on page 15. Although mentioned just in one line this single action point could have huge positive implications for inclusive conservation policy in India. This also. directly relates to the POWPA actions mentioned below:

By 2006, conduct, with the full and effective participation of indigenous and local communities and relevant stakeholders, national-level reviews of existing and potential forms of conservation, and their suitability for achieving biodiversity conservation goals, including innovative types of governance for protected areas that need to be recognised and promoted through legal, policy, financial institutional and community mechanisms, such as protected areas run by Government agencies at various levels, co-managed protected areas, private protected areas, indigenous and local community conserved areas.

Until recently the IUCN protected area definition and management categories have been "neutral" about types of ownership or governance authority of protected areas. In ather wards, although the system of categories talks about for what objectives and "how" protected areas are to be "managed," it did not talk about "who." should own, manage or govern them. It is now being recognised that protected areas (within its broad definition) can be managed far a range of primary objectives by a variety of actors including governmental agencies, NGOS, local communities, indigenous peoples, and private parties-alone or in cornbination (Borrini-Feyerabend et al 2013)(i) Governance of protected areas by government.(ii) Shared governance (various actors collectively govern protected areas).(iii) Private governance (privately-owned lands as protected areas with full authority and consent of the owners). (iv) Governance of protected areas by indigenous peoples and local communities.

If the above is done in a fair and effective manner (with free, prior, informed consent), the country could achieve the goal of inclusive wildlife conservation by recognising all the above-mentioned community conservation efforts in category D protected areas. Taking the above into consideration would then mean a change in the language and spirit of pt 3.6 on pg 16 of the DWAP, which talks about FD and NGOs identifying areas of importance outside of FD lands for declaration as conservation reserves and biodiversity

heritage sites. The sacred groves or other CCAS are an integral art of local cultures and local gram sabhas. The gram sabhas therefore should be the primary bodies involved in processes of identification of areas important for biodiversity censervation whether inside or outside demands under FD.

Conclusions

This indeed would be yet another lost opportunity if the various provisions of the above-mentioned laws, internatianal obligations, and conservation efforts of the local communities (as yet unrecognised and those recognised under FRA) are not integrated into the DWAP. It is noteworthy that several important provisions of the previous National Wildlife Action Plan relating to. people's participation, important amendments of existing legal provisions such as Section 38 (v)ii, of WLPA acts such as PESA and FRA, and even the relevant constitutional provisions have been hardly implemented. It would therefore be a folly to imagine that simply incorporating all the above suggestions into. the DWAP would make a difference in bringing about a democratic, fair and effectively inclusive wildlife conservation strategy in the next 15 years. Maximum change on the ground can only be achieved if the attitude of those implementing the laws and policies changes.

Economic and Political Weekly
October 1, 2016.

Family Matters

The country needs "parental leave" legislation that will take into account the diverse ways in which families are built and support them.

Kalpana Purushothaman and Sangitha Krishnamurthi

"I HAD to give up my job as a senior manager and go on leave without pay for three months because my company did not have a policy of giving any maternity leave to adoptive mothers. When I returned to work three months later, it became clear to me that I could not cope with the demands of my job and my new baby (who was eight months old when we adopted her) who was sufferingfrom severe separation anxiety every time I got ready to go to work. I quit," said Ananya (name changed), who worked at an IT company in Bengaluru.

The Maternity Benefit (Amendment) Bill, 2016, recently introduced in Parliament by the Ministry of Women and Child Development, would be good news for women like Ananya, who would be assured of 12 weeks of paid leave should this Bill become law. A progressive move in the right direction, the Bill aims to increase the maternity leave for women from 12 weeks to 26 weeks. It also seeks a mandatory provision of creches at establishments with 50 or more employees. The Bill has its heart in the right place, or so it seems at first glance. Is it really as progressive as it claims to be? Does it guarantee all women maternity leave of 26 weeks? Biological mothers get 26 weeks of maternity leave, while adoptive mothers get only 12 weeks.

ADOPTIVE MOTHERS

The Bill discriminates between biological and adopted children with differences in the duration of "maternity benefit leave" granted to biological and adoptive mothers. The Juvenile Justice (Care and Protection of Children) Act of 2015 states that through the process of adoption, the child becomes the lawful child of his/her adoptive parents with all the rights, privileges and responsibilities that are extended to a biological child. So then, does this not imply that the adopted child has the same right to his/her parents' time that a biological child has?

All children have physical, emotional, psychological and social needs, regardless of whether they have been born into their families or adopted. All children need parents to spend time caring for them. All parents need time to bond with their children, to understand their multiple and complex needs and respond to them accordingly. To say that some parents need 26 weeks while others need only 12 weeks is legally discriminatory as well as against the principles of child development.

Megha, an academic, says: "The lack of parity in maternity leave is not justified. Are adopted mothers halfmums? Will I give my adopted child lunch but not dinner? When a child comes home, everything changes. The amount of effort or time that goes into raising a child is independent of how he/she arrived. From an emotional standpoint, I would argue that adoptive mothers need time to bond with their child, and if they are stressed about going back to work, this is not going to go smoothly. It's almost as if an adoptive mother has to pay a penalty for not procreating. Denying equal leave to an adoptive

mother reinforces the prejudice that adoption is an unusual route to having a family."

While biological parents have the advantage of a lead time of nine months of pregnancy to prepare physically, emotionally, financially for the birth of their child, adoptive parents have to be prepared to deal with uncertainties relating to very fundamental aspects such as the child's age, gender, health history and needs and previous history of trauma of institutionalisation.

As Dr Shobha Srinath, Senior Professor, Department of Child and Adolescent Psychiatry, National Institute of Mental Health and Neurosciences (NIMHANS), Bengaluru, puts it: "Bonding, which is the close relationship between the parent and the child, is a complex process and develops over time and shared experiences.In the case of a biological parent, this process starts to occur soon after the mother discovers that she is pregnant. But there is so much uncertainty associated with adoption that the adoptive parent can start bonding with the child only after certain adoption procedures are complete and the child is given to the parents. The Maternity Benefit(Amendment) Bill, 2016, allows only 12 weeks of maternity leave for adoptive mothers. The process of bonding requires more time and proximity when the child is adopted, and hence, it is vital that no differentiation be made while according maternity benefits."

Birth parents may also have inbuilt advantages accorded by biological processes such as breast-feeding and family acceptance and social support, while adoptive parents have to invest time to create the psychosocial bonding with the child while battling stereotypes and prejudices in their families and in society. As Dr.Shobha Srinath says: "When a woman is pregnant, generally family and friends help her prepare for a new born. In the case of adoption,

uncertainties remain regarding the age of the child that will be given to the couple, and most families do not get much time for preparation."

In many ways, for biological parents, the process of parenting in terms of actual interaction and bonding with the child starts at birth or even earlier. For adoptive parents, the parenting process actually begins when the child is placed with them. Therefore, for adoptive parents, 26 weeks of leave from the date of placement with the family would just about be the start of a life-long process of secure attachment. Also, it is required to offset the life-long impact of early institutionalisation and separation from biological parents.

INSTITUTIONAL CARE

Dr Preeti Jacob, Assistant Professor, Department of Child and Adolescent Psychiatry, NIMHANS, highlights another crucial factor that cannot be overlooked-the psychological background and circumstances of adoption. "Children who are adopted often come from deprived psychosocial environments and may have experienced institutionalisation. Given these risk factors, one can argue that adoptive mothers need more, not less, time with their children." It is important to remember that the longer a child is in institutional care, the greater is the time and parenting attention that a child needs to meet his/her development milestones. The older the child is at the time of adoption, the greater is the parents' need for time to nurture the child. The three months provided by the Bill are not enough. The Bill only covers women in the organised sector. This means that while women like Ananya, who worked in the IT industry, would have benefited, many others would not.

Even the "organised sector" does not recognise the needs of women such as Rinku Naren, a successful IT professional who married a colleague

who had a four-year old biological daughter. She was not granted maternity leave because she was not pregnant. Having to cope with the demands of a new marriage, a new home and new motherhood have not been easy. So what would this legislation mean for women who become mothers when they marry men who have children? The justification for introducing the amendment has been, rightly, that it is time to acknowledge that maternal care during early childhood is crucial for the growth and development of the child. Curiously, however, the proposed legislation seems to provide less than the adoption leave already granted by the Central government .Current adoption leave rules for Central government employees provide 180 days of maternity leave for mothers' who adopt babies under one. While the assumption that a child who is adopted after the age of one has less or no need for maternal care points to a constrictive mindset, the current government rules provide more leave than what the Maternity Benefits (Amendment) Act does.

WHAT ABOUT FATHERS?

The Bill also refuses to acknowledge that fathers have a role to play in the lives of their children. Minister for Women and Child Development Maneka Gandhi reportedly said of paternity leave: "I will be happy to give it, but for a man, it will be just a holiday, he won't do anything."

Sudhindra Subbarao, an adoptive father, said: "I was on an assignment in France and had to leave things midway and travel back for the adoption procedures and custody. I left my apartment, my client engagement and had to trade off the role I was playing in France to be back in India and take care of my child. While I didn't quit my job, the long break I took will impact my future role, salary and position for sure. The Minister commenting that men

would use paternity leave for holidays is absolutely disrespectful of all those fathers doing their parental duty."

Sukumar Puvvala, a prospective adoptive parent, said: "As a first-time parent in my 40s, I will not be able to rely on anyone, other than my wife, to bring up our kid, especially in the first six to 12 months. As a software professional, I'm aware that my peers in India are often forced to work late hours. Often, they are forced to work late and leave home early in the morning just to avoid a terrible commute."

He added: "I can only talk about experiences that other adoptive 'parents have shared with us. Depending on the circumstances of the adopted child, bonding may take a long time. Most parents mention that the first six months are crucial to earn the trust of the child. Some parents have even cautioned us not to surround ourselves with other family members during those first six months."

In modern, nuclear families, it is the couple that does most of the parenting work.Fathers are not just another pair of hands, they play a crucial role in the lives of their children.

Some other questions also remain unanswered. Mothers who already have two children but want to add to their family through adoption are also given only 12 weeks of leave, provided the baby is under three months. Does it not seem logical that parents with more children would need more time to care for their children? Are not the older children entitled to receive care and attention from their parents as much as the newer additions to the family? The logic behind a family with more than two children requiring less time to settle in a new addition (through adoption or pregnancy) is tenuous.

Children without families or anyone to care for them (defined as children in

need of care and protection, under the Juvenile Justice Act) are the responsibility of the state. Families who adopt should be encouraged and motivated to partner with the state in taking on this huge responsibility of caring for its children. Should not the state be promoting, facilitating and incentivising adoption instead of discouraging people who are willing to adopt by providing maternity leave of just 12 weeks?

It is important to remember here that care in a family is the best possible option for a child. The impact of institutionalisation on young children separated from their biological parents has been studied and researched extensively. Many studies have shown that children who have been through institutional care have to deal with a range of physical, emotional, social and behavioural difficulties through various developmental stages, sometimes for life. However, studies have shown that love, care and safety provided by positive parenting in a nurturing family significantly mitigates these effects. Children with institutionalisation in their histories do go on to lead happy and fulfilling lives. This kind of nurturing starts with the time to bond and build trust. Twelve weeks is too short a time to build such a foundation.

TO ENCOURAGE ADOPTION

An average of around 3,500 babies are adopted every year in India. A telling fact that shows how deep our social prejudices run and how cumbersome our child adoption procedures are, despite there being it population of over 11 million children on the streets without families. Even if the Bill were to actually grant the same provisions of maternity and paternity benefits and parental leave to adoptive parents, not more than 5,000 to 7,000 people would benefit. Was that really such a hard thing to do?

To start with, the Bill needs to include a few more “amendments” for it to be truly progressive and make a difference in the lives of people (men, women and transgenders) who wish to take on the responsibilities of parenting.

Can we hope for a parental benefits legislation that is more inclusive, non-discriminatory and truly progressive? We could start by calling it “parental leave” and not “maternity leave” and recognise men as parents. This new law could get in line with other Acts and rules that already exist and grant all kinds of parents the same legal rights that are given to biological parents. We need legislation that seeks to equalise, help change regressive mindsets and are aimed at ensuring the best interests of all children. Above all, we need legislation that provides support to make parenting the joyful and fulfilling process that it can be.

Frontline,
October 28, 2016

BOOK REVIEW

A review of the book 'The Vernaculrization of Labour Politics' by Sabyasachi Bhattacharya and Rana P. Behal

Micro politics,Micro gains

Identity politics is by nature fissiparous, and whether it dons the form of an association, a club or a vernacular entity, it is inimical to proletarian internationalism.

T .K. Rajalakshmi

ARE trade unions and conventional trade unionism still relevant? That is one of the dominant questions preoccupying labour theorists or those involved in labour politics. There is a section that believes that traditional trade unions are losing relevance, becoming ineffective and ceding ground to informal groupings that may take the form of associations on the basis of categories other than class. Concerns have been expressed about the declining membership in trade unions, and the phenomenon is attributed to globalisation, a flexible service sector, the contractual form of employment, the growth of the informal sector and the large presence of "foot-loose" labour, a term used by Jan Breman.

Some of the posers in the book under review are as follows: have unions ceased to be relevant or have they been replaced by new collectives based on multiple identities or is there sufficient potential for mobilisation and classbased action even within these new formations?

The articles in the collection have been selected from the papers presented at the ninth and tenth International Conference on Labour History organised

by the Association of Indian Labour Historians and the V.V. Giri National Labour Institute. The introduction by Sabyasachi Bhattacharya, former Chairperson of the Indian Council of Historical Research, offers the hypothesis that there has been a shift from the classical paradigm of labour politics derived from the European historical experience to a vernacular discourse insurrogate organisations; social and cultural associtions; non-governmental organisations; activities nucleating around primordial identities, including ethnicity; and so on. Does class struggle end such vernacularisation or does it just change form, or does it mean the end of universalism, in the sense of crafting proletarian internationalism? Characteristic of the classical . paradigm are some of the other issues that Bhattacharya raises in the introduction. Evidence from the 13 contributions suggests that vernacular forms of resistance and organisation may have coexisted with classical forms of class mobilisation.

The introduction is particularly interesting as it does not exclude pessimism as far as trade unionism is concerned. Bhattacharya disagrees with the cynical approach of organisations such as the International Labour Organisation to "political trade-unionism" as being harmful and less compatible with the globalised economy. "The consequent prescription for trade unions is that they should discard 'political unionism'. This judgment may be questioned because it is doubtful if there is any scope for trade unionism that is non-political," writes Bhattacharya.

The volume is divided into three sections; the first section has five essays under the broad title "Vernacular Alternatives to Trade Unions" where Indian, Brazilian and Chinese experiences of associational organisations are discussed. The essays are by Aardra Surendran, Meera Velayudhan, Paulo Fontes,Santosh Kumar Rai and Eric Florence. The second section on "State and Social Regulation in the Vernacular Mode" also has five essays: Prasannan

Parthasarthi's "The Poonamallee Insurrection of 1796"; Robert W. Slenes' "Peasants into Precarious Masters: Hard Bargaining and Frequent Manumission in Brazilian Small Slave Holdings circa 1750-1850"; Vidhya Raveendra - nathan's "Scavenger and the Raj: State, Caste and Labour in Colonial Madras"; Bidhisha Dhar's "Mapping Artisan Labour in Lucknow, 1860s-1940"; and Cassandra Mark- Theisen's "The Dual Meaning of Debt: Political considerations for the Mobilisation of Mining Labour in Southwest Ghana, 1877-1911". The last section, on "Ideologies of Power and Resistance in the Vernacular Idiom", includes essays by Maya John, Leon Fink and Shivangi Jaiswal.

CLASS & IDENTITY

The papers in the selection cover varied forms of social organisation and mobilisation. For instance, Aardra Surendran's ethnographic study looks at the workers' associations and trade unions in a public sector undertaking in Mumbai where informal organisations get together around major cultural festivals and forge a bond that has the potential of taking up what are inherently class issues but not necessarilyin the form of union action. Although this way of forming associations should be looked at from an academic point of view, the dangers of over emphasising such formations as alternatives to basic class identities have also been pointed out. Her essay suggests that the presence of a particular kind of an idiom, the "Hindu" idiom, behind these cultural associations of workers poses an altogether different challenge, which may have the potential to cause fissures in basic class solidarities that cut across cultural and other identities.

Meera Velayudhan focusses on Kuttanad in Kerala. She analyses the kind of groups that emerged there in the 1940s: pre-existing local forms of resistance got an impetus from Communist parties and the unions affiliated to

them. Meera Velayudhan's essay, based on an ongoing study, emphasises that forms of resistance, as in the case of Kuttanad in the 1940s and in the 1980s, can have vernacular antecedents, but ultimately it is organised union and classbased action supported by political parties that have some concrete outcomes.

"Trade Unions, Neighborhood Associations and Working Class Politics in Sao Paulo, Brazil" by Paulo Fontes also explores the role of associations. The writer looks at the decade following the Second World War when Sao Paulo experienced a new and intense wave of industrialisation and urbanisation. Fontes looks at how residents' associations played a decisive role, especially in working-class neighbourhoods, during the municipal government of a popular leader, Janio Quadros, a politician who got elected with the support of these associations.

These associations, known as the Comites Democraticos e Populares in Sao Paulo were assisted by the Brazilian Communist Party. The "right to city" by the poorer sections was therefore effectively put forward, argues Fontes. The paper shows the manner in which the popular Brazilian leader Quadros was able to capture the popular resentment and appear as a kind of a heroic knight for the residents Sao Paulo. From Mayor of Sao Paulo city, he went on to become Governor of Sao Paulo state and then President of Brazil.

The story of Quadros illustrates how an association called Societies of Friends of Neighbourhood helped in establishing reciprocal relations between workers and populist political leaders without any intermediary unions. These associations were also able to forge larger ties with trade unions in general strikes in the subsequent decade. Brazil seems to have carried forward this tradition of electing persons to the highest positions from working-class

backgrounds. Contemporary examples include former President Luiz Inacio Lula da Silva and his successor and the currently ousted President Dilma Rousseff of the Workers' Party. Lula had a distinct trade union background.

Santosh Kumar Rai's essay looks at how the weaving community in parts of northern India were able to organise and charter a course of political mobilisation in local and community contexts in the early 20th century.

It can be argued that the impact of such interventions as posited by Rai in his ethnographic study may have been local and transient given the provincial character of the organisations concerned. The Muslim Julaha weavers were organised around a distinct occupational and caste identity and their politics had local meanings forged in local circumstances. Whether it was emancipating or exclusionary is not clear. After Independence, they joined the Communist Party of India. They later became part of other political formations. Rai argues that they managed to challenge socio-economic hierarchies and in doing so created an autonomous political space for themselves. Whether this autonomous space was able to withstand the onslaught of macro-level policies is not clear.

Eric Florence's essay "The Cultural Politics of Labour in Post-Socialist China" explores an altogether different experience. He looks at the angst of the rural migrant worker in post-socialist China,who represents a section that has been most exposed to the violence of global capitalism and did not benefit from entitlements linked to the socialist era. He argues that the party state has been able to initiate and encourage a politics of emancipation through inviting workers to narrate their experience of labour called "dagong".

Most of the papers in the second section explore the role of precolonial forms of social organisation such as caste or ethnicity in recruiting labour and in organising protests. Prasannan looks at how caste affiliations played a role in the 1796 peasant unrest in the Poonamallee pargana near Madras city. Parayars, the caste group that was in the vanguard of the unrest, managed to get support from outside Poonamallee. Slenes' essay takes a close view at manumission (slave owners freeing slaves) in Brazilian slave society as a form 'of social regulation (of welfare and social control) where the state was weak and there was no prohibition of manumission by law. Vidhya Raveendranathan's work on scavengers in colonial Madras explains how caste affiliations using the idioms of class struggle such as better wages and dearness allowance resulted in a better deal for the scavengers, incorporating mechanisation of their work. Bidisha Dhar's essay concentrates on how the regulation of artisans' organisations was not aimed at emancipating the artisan; nor did it mitigate class antagonisms. Her paper looks at the politics of documentation of archives between the mid 19th and the mid 20th centuries.

She argues that the state in trying to build a trade network used the definition of "utility" and "practicality" vis-a-vis artisanal products for its own objectives, not necessarily in the interests of the artisans themselves. She wonders whether this was emancipating. She also looks at modern associations of artisans, the Anjuman-e-Zardozan, a community of artisans and factory owners where the common binding factor is religious identity. But, as she explains, community bonding did not overcome class antagonisms. Her study exposes the contradictions and limitations of identity-based associations and organisations.

The last section, on "Ideologies of power and resistance in the vernacular idiom", explores a range of issues, the central one being, in the editor's words, whether caste functions as a surrogate of class in the ideologisation of a vernacular approach to labour politics. Sabyasachi Bhattacharya in his essay "The Vernacularization of Labour Politics" says that community-centric politics

may mean the "majoritarianism" of the hegemonic section of the community, which in India can be translated as religious communalism, casteism and ethnic chauvinism. In fact, Bhattacharya points to the dangers of glamorising identity politics at the cost of class politics, which is more encompassing and inclusive, containing as it does a singular basis for solidarity.

He also says that replacing the traditional agency, the trade union, might lead to forms of patron-client relationships that lend themselves to populist dictatorship and dictatorial regimes, as has been seen in some countries of Latin America. This could also lead to labour playing a diminutive role in politics, he cautions.

There is little doubt that the global crisis that began in 2007 and its upward spiral of joblessness created new challenges in its wake for the organised working class movement. It is also a fact that over the last two decades, unions have been advised by various well-wishers to modify their modus operandi in terms of the methods theyhave used for collective bargaining and agitation. It is another matter that deindustrialisation on a large scale has opened up new avenues for organising workers, especially in what now constitutes the unorganised sector.

The Vernacularization of Labour Politics makes for interesting reading. It does a great service by pointing out the limitations of a vernacular discourse of labour politics. All the essays suggest that politics based on a microlevel community or an identity can only achieve micro gains. Identity politics is by nature fissiparous, and whether it dons the form of an association, a club or a vernacular entity, it is inimical to proletarian internationalism. Its objectives to that extent can only be short term.

Frontline,
October 28, 2016

Resume of Business- Tenth & Emergency Session of 7th Mizoram Legislative Assembly.

The tenth and emergency session of the seventh Missoram Legislative Assembly commenced at 10.30 am on 30th August 2016 and adjourned Sine Die on 31st August, 2016. The House sat for 2 (two) days covering 4 (four) hours 31(thirty one) minutes.

At first the Hon'ble Speaker explained the need to have 10th& Emergency Session to the House. He also stated that as it was anemergency Session no questions were taken.

LAYING-OF PAPERS

The following papers were laid on the Table of the House:

(i) The Mizoram Lotteries (Regulation) (Amendment)Rules, 2015.
(ii) The Mizoram Motor Vehicle Taxation (Amendment) Ordinance, 2016.
(iii)The Twenty Fourth Annual Report 2014-2015 of Mizoram Public Service Commission.
(iv) The Mizoram Entry Tax Rules, 2015.
(v) Report of the Comptroller and Auditor General of India on General, Social, Economic, Revenue and Economic (PSUs) Sectors for the year ended 31 March 2015.

(vi)Annual Technical Inspection Report on Rural Local Bodies and Urban Local Body for the year ended 31 March 2015.

vii)Statement on Actions Taken by the Governmentagainst Committee on Public Undertakings further recommendations contained in the Fourth Report, 2016 relating to Zoram Industrial Development Corporation (ZIDCO) for the year 2007-2008 and 2008-2009 under Industries Department.

PRESENTATION OF REPORTS

The following Committee Reports were presented to the House.

i) The Tenth Report of Business Advisory Committee.

ii) The Fifth Report of Subject Committee-Ill on Action taken by the Government on the recommendations_ contained in the Fourth Report of Subject Committee-Ill relating to River Valley Project/Flood Prone Rivers under soil and Water Conservation Department.

iii) The Fifth Report on Action Taken by the Government on the Recommendations contained in the Second Report of Committee on Public Undertakings on the Report of C&AG of India for the year 2007-2008relating to Zoram Industrial Development Corporation (ZlDCO) under Commerce and Industries Department.

iv) The Sixth Report on Action Taken by the Government on the Recommendations contained in the Third Report of Committee on Public Undertakings on the Report of C&AG of India for the year 2010-2011relating Zoram Industrial Development Corporation (ZIDCO) under Commerce and Industries Department.

LEGISLATIVE BUSINESS

Two Government Bills were passed by the House during this Session.

i. The Mizoram Road Fund (Amendment) Bill, 2016.

ii. The Mizoram Motor Vehicles Taxation (Amendment) Bill, 2016.

ELECTION TO FINANCIAL COMMITEES

The Hon'ble Speaker announced names of members elected uncontested to serve as members for three Financial Committees for a period of 30 months as follows :-

1. **Public Account Committee**

1 Pu N.K. Chakma
2 Pu T. Sangkunga
3 Pu Lalthanliana
4 Dr.Ngurdingliana
5 Dr. K. Beichhua
6 Pu R. Vanlalvena
7 Pu Lalruatkima

2. **Estimates**

1 Pu.J.H.Rothuama
2 Pu P.C.Zoram Sangliana
3 Pu K.Sangthuama
4 Pu Lalrobiaka
5 Pu John Siamkunga
6 Pu Chalrosanga Ralte
7 Er.Lalrinawma

3. **<u>Committee on Public Undertakings</u>**

1 Pu Lalrinliana Sailo
2 Pu R.L.Pianmawia
3 Pu Vanlal Zawma
4 Pu S.Laldingliana
5 Pi Vanlalawmpuii Chawngthu

STATUTORY/OFFICIAL RESOLUTION

Pu Lalsawta, Minister moved and official resolution In the following form:

"That this House ratifies the amendment of the Constitution of India falling within the purview of clauses (b) and (c) of the proviso to clause (2) of Article 368, proposed to be made by the Constitution (One Hundred Twenty-Second Amendment) Bill, 2014, as passed by both the Houses of Parliament."

The Resolution was put to the vote of the House and was adopted unanimously.

Before adjourning the House Sine Die, the Hon'ble Speaker highlighted a brief summary of the Business transacted during the Tenth Session.

The House was adjourned Sine Die on 31.8.2016 at 12: 15 Pm. The Governor of Mizoram prorogued the House on the same day.